

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 254

ISSN 1849-7837 // Zagreb, veljača 2018. // Godina XXIV.

UVODNA RIJEČ

Micek, mucek, eto ti figa!

Piše: Jasna A. Petrović

Kako razgovarati sa starijim osobama? Zsigurno ne po čestom stereotipu - pokroviteljski, u deminutivima, s lažnom ljubaznošću, pomalo s visoka - jer ti stari su ono što im mladi govore već zaboravili ili čak nisu niti znali. I u godišnjim izvješćima Pučke pravobraniteljice nerijetko se takav „govor“ spominje kao ozbiljan primjer narušavanja dostojanstva starijih osoba, primjerice, u domovima, gdje im se osoblje obraća s umanjenicama, nazivajući ih miškec, kokica, curica, dečkec...

Nekako tako smo doživjeli sastanak u Ministarstvu zdravstva iniciran od strane Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Šest predstavnika umirovljenika i devet udruženih predstavnika ministarstva mirovinskog, zdravstva, HZZO i HZMO, sve ugledna imena. Boje Ministarstva rada i mirovinskog sustava predvodila je pomoćnica Melita Čičak, domaćin je bio državni tajnik Ministarstva zdravstva Tomislav Dulibić, iz Porezne uprave Ministarstva financija glavnogovornik je bio Dražen Opalić te se na kratko pojavio i ravnatelj HZZO-a Lucijan Vukelić. Tema: „zdravstveni“ zahtjevi umirovljeničkih udruga: ukidanje dodatnog zdravstvenog doprinosa, povećanje cenzusa za dopunsko zdravstveno osiguranje i uvrštenje predstavnika umirovljenika u buduće Upravno vijeće HZZO-a. Sitnica: treba promijeniti nekoliko zakona, kao što ih čakom promijene za branitelje, HVO-ovce, Royal...

Umirovljenički predstavnici su gotovo deminutivno pozdravljeni s naglaskom Dulibića kako oni njih razumiju i cijene doprinos koji su dali u životu, no zdravstvo ima gubitke od sedam milijardi, a k tome - znaju li oni, umirovljenici, koliko ljudi ima niske plaće, pa bi se takvi mogli razljutiti kad bi se ukinuo zdravstveni doprinos umirovljenicima?! Možda gospoda, zapravo, ne znaju da je 51 posto mirovina ispod hrvatske linije siromaštva? I da takvih ima 1,2 milijuna. Sitnica. Pogotovo na izborima.

I tako su jedan po jedan zahtjev, argumentiran brojkama, datumima i činjenicama, uglednici listom zaniijekali, s patronizirajućim pedagoškim gardom kao kad se učiteljica obraća maloj djeci. Ne, ti umirovljenici ne znaju da svojedobno Mišlinović nije uveo dodatni zdravstveni doprinos kao kriznu mjeru, iako je to bilo 2009. godine, ma ti starci pojma nemaju da braniteljima (ni) je omogućeno da pritiskom ishode da im se s mirovina ne usteže taj doprinos; ma što bi oni htjeli da se smanji cenzus za dopunsko osiguranje do hrvatske linije siromaštva, iako nije mijenjan od 2004. godine... I tako se ni jedan prijedlog nije ozbiljnije razmotrio, jedino je tijekom sastanka pomalo smanjen deminutivni tonaliteta i prelazio u nestrpljivost. Imaju toliko dugova i toliko poslova, a troše vrijeme iz pristojnosti, jer kupuju vrijeme.

Micek, mucek, eto ti figa!

U OVOM BROJU:

4. SJEDNICA NACIONALNOG VIJEĆA ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE

Šamaranje umirovljenika

ZAŠTO NE VALJA DRUGI
MIROVINSKI STUP?

Jer dobiješ manju mirovinu

MIROVINSKA REFORMA

Kako skrojiti mirovinu po mjeri žena

POVEĆALO

Tko su mirovinski bogataši?

POGODNOSTI ZA ČLANOVE SUH-a!

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb

Šamaranje umirovljenika

Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe postaje sve više mučna pričaonica na kojoj predstavnici umirovljeničkih udruga govore o sve težem i pogoršanom položaju umirovljenika i starijih osoba, a predstavnici četiriju ministarstava uporno odbijaju bilo kakav prijedlog. Sve je nemoguće, sve je neostvarivo, sve se odbija. Sam ministar je na četiri sjednice proveo sat vremena, jer mu 25 posto stanovnika ne predstavlja dovoljan razlog za osobno sudjelovanje, dok državna tajnica nije pokazala razumijevanje materije.

Predstavnici Vlade su bili državna tajnica Majda Burić, pomoćnica ministra rada i mirovinskoga sustava Melita Čičak, Milenko Popović, Ljerka Pezer, Jerko Gašpar i Ana Vlah iz Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, Marija Penava Šimac iz Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Sanja Predavec iz Ministarstva zdravstva, Niko Raić iz Ministarstva financija, Tatjana Bekić iz Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Slavica Ružić iz Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Predstavnici umirovljenika i starijih osoba su predsjednik Nacionalnog vijeća Ante Gavranović, Željko Šemper i Zdenka Čuhnil iz Matice umirovljenika Hrvatske te Jasna A. Petrović, Milan Tomičić i Mato Obradović iz Sindikata umirovljenika Hrvatske. Zašto navodimo sva imena? Zato jer odgovornost treba imati ime i prezime i četvrtina stanovnika Hrvatske imaju pravo znati tko što zastupa u socijalnom dijalogu.

Ministarstvo financija je reklo NE

Već prva radna točka je bila razočavajuća. Naime, predstavnici Ministar-

stva zdravstva, Ministarstva financija i HZMO-a o mogućnosti ukidanja dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje očitovali su se negativno. Dodatni zdravstveni doprinosi relikviji su nameta iz kriznog recesijskog razdoblja 2009. godine, a svi su takvi nameti ukinuti osim ovoga. Odgovor koji su dobili glasi: „Ministarstvo zdravstva za sada nije u mogućnosti prihvatiti navedeni prijedlog te moli za razumijevanje radi opsega usluga zdravstvene zaštite koje se svima pružaju, pogotovo jer bi to iznosilo dodatni teret od 450 milijuna kuna.“ Razočarani umirovljenici, pogotovo stoga što podaci nisu točni, jer bi povećanje iznosilo samo 73 milijuna godišnje, zatražili su da ministar Pavić zatraži od ministra zdravstva Kujundžića da primi delegaciju umirovljeničke strane u Nacionalnom vijeću, što je ovaj i učinio.

Milan Tomičić je istaknuo kako je ovo najčudnije objašnjenje vezano za dodatni zdravstveni doprinos, koje je kao član Vijeća saslušao u šest godina od kad je uveden doprinos. Ante Gavranović je naveo da je iz Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje dobio podatke za 2017. godinu o dodatnom zdravstvenom doprinosu od 3% te da navedeni doprinos plaća ukupno 32.953 korisnika mirovine, od toga je 2.577 novih korisnika mirovine koji, nakon usklađenja, imaju mirovinu veću od prosječne plaće, a zbog usklađenja mirovine plaćaju dodatni zdravstveni doprinos od 3% te stoga nemaju veću mirovinu, što je nova nepravda. U prvih 10 mjeseci iznos za doprinose je 61,7 milijuna kuna, odnosno ukupni iznos na godišnjoj razini je 75 milijuna. Zaključio je kako se ne prihvaća obrazloženje da se rješenje za ukidanje dodatnog zdravstvenog doprinosa od 3% nije moglo pronaći. Gavranović je naveo i kako

su se za Royal odmah našla sredstva, a za umirovljenike koji plaćaju dodatni zdravstveni doprinos ne, što je neprihvatljivo. Mato Obradović je istaknuo kako se već 10 godina vode rasprave samo o dodatnom zdravstvenom doprinosu, predlaže se i donose zaključci na sjednicama Nacionalnog vijeća, a ništa se ne rješava, već se odugovlači s rješavanjem problema te je postavio pitanje same svrhe Nacionalnog vijeća.

Predstavnik Ministarstva financija Niko Raić je otvoreno rekao kako je prijedlog za ukidanje dodatnog zdravstvenog doprinosa od 3% bio u raspravi i odbijen je od strane ekspertne skupine koja je radila poreznu reformu, te da nije u planu za ukidanje u 2018. godini.

Vlada brine o siromašnim „Royalovcima“

Matica i Sindikat umirovljenika zatražili su da se obrazloži zašto je, bez da je bio na dnevnom redu Nacionalnog vijeća, po hitnom postupku usvojen „Hreljin“ Zakon o nastavku isplate dokupljenih mirovina (Narodne novine, broj 130/17), čime je sav teret bivših i budućih dugovanja privatnog poduzetnika i vlasnika „Royal Osiguranja“ Ive Bulaša prebačen na teret radničkog mirovinskog proračuna, bez da je prethodno ustanovljeno gdje je nestao novac te utvrdila društvena odgovornost krivca. Primjena počinje 1.3.2018. retroaktivnom isplatom dokupljenih mirovina, i nadalje do 31. prosinca 2020. korisnicima mirovine ili nasljednicima. HZMO preuzima dokumentaciju od tvrtke Royal-Međugeneracijska solidarnost te će na temelju iste, kao i evidencije porezne uprave i poslodavaca s

kojima su sklopljeni ugovori o dokupu mirovine, obračunati iznos dokupljene mirovine i isplatiti zaostatke. Radi se o iznosu od 18 milijuna kuna na godišnjoj razini i 50 milijuna zaostalih isplata.

Jasna A. Petrović naglasila je kako je napravljen opasan presedan, jer se radi o privatnom mirovinskom fondu koji je izgubio novce, te upitala tko može garantirati da se neće i dalje pokrivati gubici privatnih tvrtki iz sektora osiguranja i financija. Ujedno je zapitala je li u cijeli slučaj upućen DORH.

Melita Čičak je istaknula kako Prijedlog zakona o nastavku isplate dokupljenih mirovina nije bio prijedlog Vlade RH, već prijedlog Kluba nezavisnih zastupnika, Hrvatske stranke umirovljenika i Kluba zastupnika Mosta nezavisnih lista te stoga nije mogao biti uključen u raspravu na sjednici Nacionalnog vijeća, na kojima se raspravlja vezano za prijedloge Vlade. Prijedlog je upućen Vladi, koja je prepoznala problem neisplate dokupljenih mirovina za 3.860 korisnika od 2014. godine od strane Roya, čime im je egzistencija narušena te je Vlada smatrala da je prijedlog zakona potrebno podržati jer se radi o populaciji iznad 74 godine starosti koja je socijalno ugrožena. Na upit Jasne A. Petrović o iznosu prosječne mirovine korisnika Roya, državna tajnica Majda Burić je odgovorila da će se odgovor na to pitanje saznati sljedeći tjedan. Tjedan je prošao, a još ne znamo jesu li ti umirovljenici među 51 posto onih s mirovinama nižim od hrvatske linije siromaštva, ili iznad. Glavno je, međutim, da je time - bez ikakvog skrupula - premijer Plenković kupio Hreljin glas za ovogodišnji proračun.

Gavranović je, pak, zaključio kako se na primjeru tvrtke Royal pokazao karakterističan pristup politike u Hrvatskoj, tj. kada je nešto dobro, to se privatizira, a kada je loše prebaci se na teret države te rekao da će se predstavnici umirovljenika boriti protiv toga da se nečiji propusti rješavaju na teret radnika i umirovljenika.

Na kraju su izloženi Plan zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2018. godinu i program uključivanja Nacionalnog vijeća u raspravu te izvješće nadležnih ministarstava o zakonskim prijedlozima, koji se planiraju uputiti u proceduru u narednom razdoblju, na što su umirovljenički predstavnici imali puno primjedbi, te su izriječno tražili da ih se na sljedećoj sjednici izvijesti o planiranoj mirovinskoj reformi. Ante Gavranović je istaknuo kako umirovljenici traže da budu uključeni u dijalog uz predstojeću pripremu reforme mirovinskoga sustava te da će se stvari oteti kontroli ne nađu li se rješenja za neke probleme umirovljenika. Petrović je najavila moguće proljetne prosvjede umirovljenika.

ZAŠTO NE VALJA DRUGI MIROVINSKI STUP

Jer dobiješ manju mirovinu!

gluh i slijep vidi i čuje da se ovih dana ponovno vodi burna kampanja za drugi mirovinski stup. Na sve strane se svi obvezni mirovinski fondovi, tj. njihove vlasnice – banke, prave važni kako su prešli 92 milijarde kuna kapitala, te kako im zarada i dalje raste. Nitko više ne priča koliko se zapravo izgubilo iz drugog stupa zbog političkog ili dogovornog investiranja u dionice Agrokorovih firmi. Nitko nema pojma kolika će mu biti mirovina u drugom stupu, osim što klasični pobornici financijske industrije glasno zahtijevaju da se iz radničkog mirovinskog fonda isplaćuje dodatak od 27 posto i za one koji nisu štedjeli samo u prvom javnom stupu, a na koje se Zakon o dodatku na mirovine ostvarenom prema ZOMO-u jedino i odnosi.

Regionalni koordinator Svjetske banke Zoran Anušić već godinama kmeči kako država mora dati i umirovljenicima koji uplaćuju doprinose u oba mirovinska stupa, bez da otvoreno kaže kako je taj model obveznog mirovinskog stupa kapitalizirane štednje „propisala“ Svjetska banka krajem devedesetih godina kao recept za pljačku proračuna bivših socijalističkih zemalja. I dok su druge zemlje progledale na vrijeme, pa su poput Poljske, Mađarske, Slovačke, te od ove godine i Rumunjske ukinule obvezatni drugi stup i transformirale ga u dobrovoljni, a isto su uvele i Češka i Slovenija, u Hrvatskoj su i dalje banke na vlasti i uporno zatvaraju sav javni prostor za raspravu, analize i konstruktivne promjene. Zapravo, živimo u uvjetima medijske blokade, jer tko bi grizao ruku koja ga hrani.

A osim što kamatare svoju državu nabijajući joj kamate na obveznice, bankovni mirovinski mudraci sada se spremaju zaniijekati sve one izvještaje iz ljeta 2017. kad se saznalo koliko je novca propalo padom Agrokor. Sve je zaboravljeno, tiho, mir, u kut. U međuvremenu u Sindikat umirovljenika Hrvatske danima stižu molbe za pomoć kad dođe trenutak za generaciju rođenu od 1962. godine na dalje da zakuca na vrata mirovinskog.

Piše nam tako Dražen Ivaniš iz Osijeka da je otišao je u mirovinu s benediciranim radnim stažem kao strojovođa u Hrvatskim željeznicama, i poludio kad je vidio da umjesto očekivanih 5.400 kuna koliko bi dobio da je išao samo iz prvog stupa, dobio samo 3.730 kuna iz prvog stupa te 670 kn iz drugog stupa, što je za gotovo tisuću

kuna manje! Taj bi manjak gospoda iz banaka htjela dopuniti dodatkom koji pripada svim štedišama koji uplaćuju samo u prvi stup svih 20 posto. Malo sutra.

No, vratimo se Draženu. Kad bi mu sada netko dozvolio prijeći natrag u prvi mirovinski stup jer mu je to očito povoljnije, bio bi među četiri posto umirovljenika s mirovinama višima od 5.000 kn. No zakon mu to ne dopušta, točnije banke koje kontroliraju zakonodavce.

Drugi stup se pokazao nepovoljnim za sve one koji nisu imali plaće više tri do sedam puta od prosječne. Neslužbeni podaci kazuju da od 130.000 umirovljenika kojima je, zato jer im je to bilo povoljnije, do sada dopušteno dobrovoljno prijeći iz kombinirane mirovine prvog i drugog stupa samo u prvi stup, to odbilo učiniti samo 150 osoba čije su plaće bile u najvišim kategorijama. Drugi stup nije za siromašne.

Zlatko Herljević, bivši dugogodišnji urednik Vjesnika, odlučio je otići u prijevremenu mirovinu od srpnja 2018., no već je naišao na apsurd.

„Uputio sam zahtjev za informativni izračun mirovine HZMO-u i prema njihovom izračunu trebao bih imati mirovinu od 5.262 kune. Napisali su mi da mi uz tu mirovinu pripada i mirovina iz obaveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje u Raiffeisen mirovinskom fondu. Zvaao sam fond, a oni kažu da bih po njihovom izračunu trebao dobiti oko 800 kuna mjesečno, čime bi mi mirovina bila oko 6.100 kuna“, priča Herljević. Međutim u dopisu HZMO-a navodi se da bi mu mirovina iz prvog stupa mogla biti čak 7.300 kuna, ako sredstva iz drugog stupa prebaci u prvi, pošto mu je to omogućeno jer je rođen prije 1962. godine. I tako je on iskoristio zakonsku mogućnost, koju nije dobio Dražen iz prethodne priče, a trebao bi.

Sindikat umirovljenika stoga predlaže da se konačno omogućiti svim umirovljenicima da u trenutku umirovljenja odluče žele li se umiroviti iz prvog i drugog stupa ili, ako je to za njih povoljnije, samo iz prvog stupa. To je daleko pravednije i pametnije rješenje nego smišljati nove dodatke na mirovine. No, to ne bi bilo po ukusu bankama i obveznim mirovinskim fondovima. I što sad? U korist naroda ili banaka?!

Tko su mirovinski bogataši?

Prema neslužbenim podacima gotovo pola milijuna umirovljenika živi ispod linije siromaštva, a među nešto više od jedan posto najbogatijih umirovljenika prema ZOMO su umirovljeni farmaceuti, financijaši i naftaši, dok među onima po posebnim propisima branitelji, saborski zastupnici i akademici.

Hrvatska je zemlja dubokih podjela. Nije ovdje riječ o lijevim i desnim, partizanima i ustašama, već o bogatima i siromašnima. Već otprije je jasno da, raznim zakonskim aktima, bogati postaju bogatiji, a siromašni ostaju siromašni. Isto je i s umirovljenicima. Kako drugačije objasniti situaciju da 50,5 posto „običnih“ umirovljenika živi ispod hrvatske linije siromaštva od 2.180 kuna, dok ih nepunih jedan posto ima mirovine veće od prosječne hrvatske plaće. A ta prosječna plaća je u prvom polugodištu 2017. godine iznosila 5.960 kuna.

No, krenimo s konkretnijim brojkama. U Lijepoj Našoj je u prosincu prošle godine bilo sveukupno 1.232.651 umirovljenika. Prosječna mirovina za njih iznosila je 2.524 kune, ali ako oduzmemo umirovljenike s povlaštenim mirovinama, prosjek je bitno niži – 2.318 kuna. Od 1.140.414 „običnih“ umirovljenika prema ZOMO, samo 15.775 umirovljenika ima više mirovine od prosječne plaće, no oni svojim velikim iznosima

Kad pogledamo one s mirovinama iznad 6.000 kuna, prema statistikama HZMO-a za siječanj 2018., njih 15.775 iz kategorije „običnih“ umirovljenika uživa u blagodatima visokih primanja u trećoj dobi. No, ovo su samo oni koji ostvaruju pravo na mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju. Kada ubrojimo i 32.263 osobe s visokim mirovinama dobivenim prema posebnim propisima, stižemo do brojke od 48.038 ljudi s mirovinama višim od prosječne plaće.

Zbunjujuće je vidjeti da od ukupnog broja od 174.892 umirovljenika po posebnim propisima u 17 kategorija, među kojima su najbogatiji akademici, saborski zastupnici i branitelji, čak 18,5 posto ima mirovine iznad prosječne plaće od 6.000 kuna, dok u kategoriji običnih umirovljenika prema ZOMO takvih „bogatuna“ je samo 1,4 posto. Takve socijalne razlike nisu dopustive u normalnoj socijalnoj državi, osobito ako se u obzir uzme europska paradigma socijalne države koja je preventivna a ne reparacijska. Europska komisija je u više navrata upozorila Hrvatsku da treba smanjiti broj i visinu povlaštenih mirovina, ali ova Vlada ne samo da je gluha na takva upozorenja, nego i nastavlja s podizanjem mirovina bogatima.

Na početku 2017., podsjetimo se, poreznom reformom po mjeri samo za bogate mirovinama su povećane i do 3.000 kuna, ali niti kune onima s mirovinama do 6.000 kuna! Nevjerojatno, ali istinito. Nakon toga je Vlada odlučila vratiti povlaštenim umirovljenicima (kojima je zbog kriznih vremena dva puta odrezano po 5 posto mirovine, ali samo ako je bila viša od 5.000 kuna) pune mirovine, tj. podići ih za 10 posto, pa se opet bogati postali još bogatiji. I za druge potrebe se Vlada samoposluživala iz radničkog mirovinskog fonda, te je tako isplatila dugovanja pripadnicima HVO-a, čiji je broj sada i povećan, te je svih 174.892 umirovljenika po posebnim propisima prebacila u istu košaru usklađivanja mirovina prema propisima za radničke mirovine, čime je opet istima, povlaštenima i bogatijima, osigurala ubrzano povećavanje mirovina.

Također, sada su u javni radnički mirovinski fond ubacili i „Royalce“ kao ugroženu socijalnu kategoriju (iako za to nema nikakvih argumenata), već su to vjerojatno ljudi s iznadprosječnim mirovinama.

Nitko ne pita onih 180.520 siromašnih umirovljenika s mirovinama nižima od socijalne pomoći niti one koji nemaju niti dana radnog staža, kako će preživjeti. Puštaju ih da životare ili, točnije, životinjare. Dotle naši bogatuni bivaju sve bogatiji. Dokle takve razlike?

Milan Dalmacija

MIROVINSKA REFORMA

Kako skrojiti

Pravedna mirovinska refor

Piše: Jasna A. Petrović

Rodni jaz u mirovinama zrcali akumulaciju svih rodni nejednakosti s kojima se žene suočavaju tijekom cijelog života. Njihova mirovina dokaz je koliko se vrednuje njihov rad u društvu i koliko su zapravo diskriminirane u generaciji jednako-pravnosti i ljudskih prava. I onda se dešava da nakon 40 godina radnog staža, pokojeg djeteta ili roditelja na skrbi, shvate da moraju i dalje raditi, često na crno. Prije su se radovale penziji, sad je se boje. Mirovina dolazi kao kazna i presuda na poniženje do kraja života. Velik dio generacije koja je gradila tvornice, škole, bolnice, ceste, sada su sakupljači plastičnih boca i ostataka hrane s poda tržnica.

Žene rade za društvo, vrijeme je da društvo radi za njih, baš stoga žene moraju biti u središtu svih mirovinskih reformi.

Rodni jaz u mirovinama postoji diljem Europe i dovodi do nižeg životnog standarda i siromaštva starijih žena koje radi dužeg životnog vijeka češće postaju udovice, osobito ako su modeli obiteljske mirovine u pojedinoj zemlji nepovoljni te praktički samo nude ženi da dobije 70 posto mirovine pokojnog partnera, a svoje se praktički odrekne i tako baci tridesetak godina radnog staža.

Na žalost ne samo u Hrvatskoj, već do nedavno na razini cijele Europske unije, nije se polagalo nikakve pozornosti rodnom jazu u mirovinama, a sindikati i ženske udruge su marljivo prikupljali tek razlike u ženskim i muškim plaćama. Međutim, tek mjerenjem i nadziranjem rodno razlika u mirovinama postićemo uvid u njegove uzroke kako bi se izbjeglo žrtvovanje novih naraštaja starijih žena.

Nitko nije vjerovao!

Gotovo je nevjerojatno da je prva studija na temu jaza u mirovinama provedena u Njemačkoj tek 2012. godine, dok ju je Europska komisija po prvi puta dubinski ispitala u izvješću objavljenom 2013. godine. U Hrvatskoj se niti danas ne vode relevantne rodno osjetljive statistike, niti pouzdani podaci o rodnom jazu u plaćama i mirovinama.

Rodne razlike u mirovinama u Europi iznose nevjerojatnih 40% što znači da za svakih 100 eura koje dobije muškarac, žena dobije samo 60 eura. Ovo je nedopustiva situacija i to gotovo 60 godina nakon što je u sporazume Europske unije unesena odredba o jednakoj plaći i 40 godina nakon što je prihvaćena prva direktiva o jednakoj

mirovinu po mjeri žena

ma bit će ona koja će starije žene izvući iz siromaštva

plaći. Prema posljednjim podacima Eurostat je potvrdio kako je zarada žene po satu u EU niža za 16,4 posto od muške sate. Drugim riječima, na svaki euro muškarca, žena zaradi 84 centa. To nije međutim istina, jer tek njihova mirovina oslikava više nego udvostručenu diskriminaciju žena i njihovu ekonomsku ravnopravnost i nezavisnost.

Mirovina je zamišljena kao svojevrsna kompenzacija za prethodni rad. Kako su žene velikim dijelom angažirane u području neplaćenog rada, npr. u skrbi o djeci, starijima, invalidima, njihove su mirovine niže i zbog njihovih isprekidanih karijera. Postojeći mirovinski sustavi u pravilu ne ugrađuju kompenzacijske mjere za takav rad žena, osim za djecu i u rijetkim zemljama i za skrb o starijima. Stoga bi u mirovinu trebala ući i kompenzacija za ženski udjel u bruto društvenom proizvodu s osnova socijalnih usluga i besplatnog rada.

Drugi stup štetan za žene

Dva su temeljna problema koja su pogoršala položaj žena u mirovini. Naime, nakon što su neke države s javnih prvih stupova mirovinske međugeneracijske solidarnosti skrenule i na mirovinsku štednju drugog stupa ili profesionalne mirovine, to je direktno vodilo ka smanjivanju ženskih mirovina. Poticanje individualne odgovornosti za sigurnost u starosti i privatizacija mirovinskih sustava definitivno šteti slabijima, a to su svi oni, koji poput žena, imaju niža primanja.

Europska konfederacija sindikata je, nakon provedenog istraživanja u 29 zemalja, upozorila 2016. godine da će se rodni jaz u mirovinama još više širiti u zemljama koje su prihvatile privatni drugi stup mirovinske kapitalizirane štednje, jer takav stup nema elemenata solidarnosti i redistributivnosti, te ne kompenzira razdoblja materinstva i roditeljskog dopusta ili drugih oblika skrbi.

Ženin dulji životni vijek u odnosu na muškarce znači da inflacija smanjuje njihove mirovine još i više, ukoliko je indeksacija, kao u Hrvatskoj, neadekvatna. Tako su žene starije od 75 godina u najvećem riziku od siromaštva – čak dvostruko više od muškaraca.

K tome, niz je mjera potrebno poduzeti u području zaposlenosti, dakle, u radnoj dobi. Žene moraju ostvariti ekonomsku nezavisnost i doseći stopu radne aktivnosti od 75 posto. Vlade moraju razvijati

socijalne i fiskalne politike koje neće poticati na obitelji s jednim hraniteljem, već stimulirati rad oba partnera. Žena čine većinu među onima koji se zapošljavaju na tzv. fleksibilnim radnim mjestima. Rad na određeno ili skraćeno vrijeme, niske plaće i manje kvalitetni poslovi su oznaka ženskog rada. Kao što je u Hrvatskoj rad na određeno temeljni oblik nesigurnog prekarog rada, te uzrokom povećanog jaza u plaćama i mirovinama, tako je skraćeni rad (part-time) temeljni razlog visokog penzijskog jaza u Njemačkoj i Nizozemskoj, Austriji i Luxembourg (jer u njima 30 do 70 posto žena radi u skraćenom radu).

Tu je i problem niske stope zaposlenosti žena i nedostatak mehanizama kreditiranja (kompenzacije) za neplaćeni rad u skrbi. Prema anketama koje su provele ženske sindikalne grupe udate žene imaju niže mirovine, kao i one koje imaju više djece. Kako vlade nastoje reducirati proračunske troškove, tako režu davanja za socijalnu zaštitu i redistributivne elemente mirovinskih sustava, primjerice smanjuju minimalne mirovine.

Potrebno je, dakle, zakonima, propisima, kolektivnim ugovorima itd. osigurati dobro obrazovanje za mlade, kvalitetna i sigurna radna mjesta, što manje skraćenog rada, društveno razvijen sustav skrbi o djeci i usluga, te suzbiti različite oblike diskriminacije žena, osobito onih u fertilnoj dobi kojima prijeti otkaz ukoliko ostanu trudne.

Ništa bez minimalne mirovine

K tome, niz je mjera potrebno poduzeti u okviru mirovinskog sustava. Na prvom mjestu, to je uvođenje minimalne mirovine, državne naknade za starost (tzv. „nacionalne mirovine“), no za očekivati je da će se u mirovinskim sustavima konačno priznati i neplaćeni rad žena i socijalne usluge koje pružaju u zajednici, pa će se time spriječiti njihovo siromašenje. Kompenzacija za takva razdoblja rada su neophodna i mnoge su države započele izražavati taj udjel rada u svojim budžetima.

Prvi javni mirovinski stup pogoduje ženama. S toga je neophodno je i imati kvalitetne modele usklađivanja (indeksacija) mirovina, jer i oni najdirektnije utječu na smanjivanje rodnog jaza u penzijama. Dakako, obiteljske mirovine trebaju biti proširene i na razvedene, vanbračne i istospolne partnere, a sustavi solidarnosti ojačani.

Stroga penalizacija prijevremene miro-

vine je posebno štetna za žene, jer najveći dio njih ne uspijeva se zaposliti u starijoj dobi ili ih naprosto poslodavci natjeraju u raniju mirovinu s mamcem skromne otpremnine.

Nadalje, redistributivni elementi u mirovinskoj formuli ciljaju na slabljenje veza između doprinosa i beneficija poput priznavanja prosječne plaće za određena razdoblja nezaposlenosti, iako doprinosi nisu uplaćeni. Posljednji instrument su naknade za brigu o djeci, koje variraju među članicama EU – od tri mjeseca u Belgiji do tri godine u Njemačkoj. Naknade za brigu o starijim članovima obitelji nažalost još nisu raširene u Europi, već se samo predviđaju u Njemačkoj i Finskoj.

Kakva reforma pogoduje ženama

Na kraju nam preostaje postaviti pitanje: je li „dizajn“ mirovinskog sustava važan za žene? Može li određeni tip mirovinskog sustava pogodovati ženama više nego neki drugi? Na oba pitanja odgovor je – da! To je i optimističan rakurs, jer naznačuje mogućnost smanjivanja jaza odgovarajućim zakonskim okvirima i mjerama.

Prema novijim istraživanjima (Mercer) Europski rodni jaz u mirovinama je, dakle, više nego dvostruko viši od onog u plaćama – 40 posto u odnosu na jaz u plaćama od 16 posto. Njegova veličina varira među zemljama od 4 do 49 posto. Najniži je u Baltičkim zemljama te većini novih (bivših socijalističkih) zemalja, a najviši u Cipru i Njemačkoj (46,5 posto), s naglaskom da većina mirovinskih „proizvoda“ su skrojeni za muškarca s punim 40-godišnjim stalnim radom, a nikako i za divergentne potrebe ženskog rada. Najniži mirovinski jaz je u Estoniji, Slovačkoj, Litvi i Češkoj, a najviši u Rumunjskoj, Poljskoj, Hrvatskoj i Sloveniji. Nije utješna neosporna činjenica da su u svim europskim zemljama ženske mirovine niže nego muške.

2017. godine Europska komisija je ponovila svoje čvrsto opredjeljenje za borbu protiv spolnih nejednakosti, posebno naglasivši kako čak 76 posto europskih građana smatra da ta borba treba biti na čelu liste prioriteta. Eurobarometrove pak ankete navode kako čak 91 posto Europljana drži kako je nejednakost muškaraca i žena moguće „popraviti“ tek kreiranjem pravednijeg i poštenijeg društva.

Hrvatske građane se o tome i ne pita, a niti je nešto takvo na listi prioriteta posljednjih vlada. U Hrvatskoj, prema podacima Eurotata, mirovinski rodni jaz je viši od 25 posto, iako hrvatski podaci govore drukčije; naravno – manje. A pri tom započeli tamo gdje je neophodno. Progovoriti u javnosti!

Uvijek otvorena vrata

Pravno savjetovalište Sindikata umirovljenika Hrvatske započelo je s radom još 1999. godine, pod nazivom Savjetovalište za pravnu pomoć i socijalnu zaštitu. Od prvog dana rada Pravnog savjetovališta, članovi Sindikata i ostale starije osobe često su se obraćale za pravnu pomoć, jer je ona besplatna, a pružaju je diplomirani pravnici sa bogatim radnim iskustvom na području svih grana prava.

Danas je Pravno savjetovalište SUH-a jedino koje se bavi pravnim problemima isključivo starijih osoba. Upisano je u Registar pružatelja besplatne pravne pomoći, što znači da korisnici mogu dobiti svu pravnu skrb, osim zastupanja na sudu. Oko 2.500 ljudi godišnje potraži savjet pismeno, elektroničkim putem, telefonom ili dođu osobno po pravnu pomoć. Pitanja je mnogo i tiču se različitih oblika prava. No, neka pitanja se često ponavljaju.

„Među češćim slučajevima u posljednje vrijeme zbog kojih se meni i kolegi pravniku Anti Kuprešaku obraćaju umirovljenici i stariji ljudi su ugovori o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju, darovni, nasljedno-pravni te vlasnički ugovori. Nisu rijetki ni upiti vezani za ovrhe, susjedске odnose i nasilje u obitelji, te mirovinska prava“, ističe pravnik Milan Tomičić, koji je u Pravnom savjetovalištu već 12 godina.

S obzirom na to da starije osobe često prvo potpišu ugovor, pa ga tek onda pročitaju, Pravno savjetovalište će i ove godine održavati edukativne tribine u područnicama SUH-a u Puli, Splitu, Dubrovniku, Osijeku, Slavonskom Brodu i Bjelovaru. Na tribinama će biti riječi o najvažnijim stvarima vezanima za ugovore o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju, a prisutni će moći postavljati pitanja te na licu mjesta dobiti konkretne odgovore i o drugim pravnim pitanjima.

„Posebno ćemo raditi na zaštiti starijih osoba i umirovljenika, kao i na prevenciji prijevara i nasilja, koji su učestali“, ističu Tomičić i Kuprešak. Na tribinama će biti izdvojeni i najteži slučajevi povreda prava umirovljenika i starijih osoba kao dio edukacije o pravima. U cjelovitom djelovanju Pravnog savjetovališta SUH-a pomoći će i novozaposlena mlada pravica Mia Škarica, koja je zaposlena kroz jedno-godišnji projekt.

Milan Dalmacija

SMRT PRIJE PRAVDE: T.H. i N.H., sestre iz Zagreba potpisale su na nagovor „simpatičnog susjeda“ ugovor o doživotnom uzdržavanju u kojem su uvjetovale da ni u kom slučaju ne žele u dom. Kako se jedna od njih razboljela te ju je odmah smjestio u svoj privatni dom na periferiji, odlučile su po njezinom povratku kući da raskinu ugovor te su pokrenule sudski postupak, prodale vikendicu i od toga plaćale bračni par da ih pomažu 24 sata dnevno. Dok je sudski postupak trajao, sestre su umrle, a susjed je pokupio kuću na reprezentativnoj lokaciji.

USMENO OBEĆANJE NE VRIJEDI: Z.K. i D.M. iz Splita potpisali su ugovor o doživotnom uzdržavanju kojim je primatelj uzdržavanja obećao dati većinu svoje imovine pružatelju uzdržavanja. S obzirom da je primatelj dobivao mnogo pažnje, odlučio je prepustiti i ostatak imovine pružatelju, no preminuo je neposredno prije nego što je potpisan aneks ugovora. D.M. je smatrao kako će na temelju usmenog obećanja dobiti pravo na cjelokupnu imovinu Z.K., utoliko više jer je ovaj to ponavljao i pred drugim osobama. No, ostao bez dodatne imovine, jer se na temelju usmenog obećanja ne može steći imovina koja nije predviđena ugovorom.

POTOMCI BEZ NUŽNOG DIJELA: D.A. iz Zagreba potpisala je ugovor o doživotnom uzdržavanju sa svojim nevjenčanim partnerom M.K., a nakon nekog vremena su se vjenčali. Po njegovoj smrti ostala je sama živjeti u njegovoj kući, a dvoje djece iz prethodnog braka je zatražilo nužni dio te su ostali šokirani kad su saznali da nemaju prava na to, jer je pokojni otac sa svojom suprugom prvo potpisao ugovor o doživotnom uzdržavanju.

ZOVITE PRAVNO SAVJETOVALIŠTE

Tel. 01/4615-797

E-mail: suh@zg.t-com.hr. Pošta ili osobni dolazak:

Sindikat umirovljenika Hrvatske,

Trg Kralja Petra Krešimira IV 2, 10000 Zagreb

Ova stranica objavljena je u okviru projekta „Dostojanstvo u trećoj dobi – „3D“ savjetovalište protiv zloupotreba“. Projekt je sufinanciralo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

Zagreb, veljača 2018., godina XI., br. 2

Obavijest o isplaćenim mirovinskim primanjima u 2017. godini

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavještava korisnike mirovina koji su obveznici poreza da će u sklopu Obavijesti o mirovinskim primanjima za siječanj 2018., koju će primiti u veljači, biti dostupni i podaci o:

- isplaćenim mirovinskim primanjima korisniku i nasljedniku nakon smrti drugog korisnika mirovine, koja su dospijevala na isplatu u 2017.
- svoti obračunatog dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje iz mirovine i
- svoti plaćenog poreza na mirovinu i prireza korisniku i nasljedniku nakon smrti drugog korisnika mirovine.

Korisnicima kojima se mirovina isplaćuje preko pošte Obavijest će dostaviti Zavod, a korisnicima koji mirovinu primaju preko banke, banke u kojima imaju otvoren račun za isplatu mirovine.

Iznimno, korisnicima mirovine kojima Obavijest neće biti dostavljena, područne službe uredi i ispostave Zavoda će od 1. veljače 2018. izdavati potvrde o isplaćenim mirovinskim primanjima u 2017., kao i nasljednicima nakon smrti korisnika, koji nisu korisnici mirovina.

Umirovljenici kojima su u 2017. isplaćena mirovinska primanja za 2017. nisu obvezni podnositi godišnju poreznu prijavu jer Porezna uprava po službenoj dužnosti ili prema zahtjevu poreznog obveznika provodi poseban postupak utvrđivanja ukupnog godišnjeg dohotka i ukupnog godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak (čl. 51. Zakona o porezu na dohodak). Godišnju poreznu prijavu za 2017. obvezno podnose samo umirovljenici koji su u 2017. uz mirovinu ostvarili:

- dohodak od samostalne djelatnosti (čl. 29. Zakona o porezu na dohodak) i djelatnosti po osnovi kojih se dohodak utvrđuje i oporezuje kao dohodak od samostalnih djelatnosti (čl. 30.-35. Zakona o porezu na dohodak)
- dohodak od nesamostalnog rada koji je, prema posebnom zakonu, ostvario porezni obveznik – rezident, kao član posade broda u međunarodnoj plovidbi.

Navedeni korisnici mirovina uz godišnju poreznu

prijavu za 2017. trebaju priložiti presliku Obavijesti te podnijeti godišnju poreznu prijavu do kraja veljače 2018. nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave prema mjestu prebivališta.

Napominjemo da korisnicima obiteljskih mirovina koje ne podliježu oporezivanju (obiteljske mirovine koje primaju djeca prema Zakonu o mirovinskom osiguranju i obiteljske mirovine ostvarene prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata) Zavod ne šalje Obavijest o isplaćenim mirovinskim primanjima jer se navedene mirovine ne iskazuju na poreznoj prijavi.

Također, podsjećamo da se podaci o mirovinskim primanjima koja su u 2017. isplaćena za prethodne godine dostavljaju Poreznoj upravi te se korisnicima neće izdavati potvrde i obavijesti jer se ti podaci ne iskazuju na poreznoj prijavi za 2017.

Privremeno zatvorena Ispostava u Samoboru

Ispostava HZMO-a u Samoboru zbog građevinskih radova i sanacije objekta na adresi Zavrtnica b.b., od 5. veljače 2018. obustavila je rad na navedenoj adresi, a usluge korisnicima pružat će se na lokacijama Područne službe u Zagrebu - Tvrtkova 5 i Trpimirova 4.

Završetak radova na sanaciji Ispostave u Samoboru planira se 20. travnja 2018.

Novi iznosi osnovica za obračun doprinosa za 2018.

Naredbom o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2018. godinu objavljeni su iznosi osnovica za obračun doprinosa za 2018., izračunatih kao umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta za njihov obračun propisanih Zakonom o doprinosima, i to: najniže mjesečne osnovice, najviše mjesečne osnovice, najviše godišnje osnovice, mjesečnih osnovica za obveze koje utvrđuje Porezna uprava rješenjem, mjesečnih osnovica za obveze koje utvrđuju obveznici obračunavanja, izabranih viših mjesečnih osnovica i godišnjih osnovica za obveze po osnovi obavljanja druge djelatnosti.

Sve mjesečne i godišnje osnovice u sustavu obveznih doprinosa za 2018. ovise o prosječnom iznosu mjesečne bruto plaće po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj za razdoblje siječanj – kolovoz 2017. koja iznosi 8.020,00 kn prema objavi Državnog zavoda za statistiku.

Najniža mjesečna osnovica (umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,38) iznosi 3.047,60 kn, a najviša mjesečna osnovica (umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 6,00) iznosi 48.120,00 kn. Najviša godišnja osnovica iznosi 577.440,00 kn. Dnevna osnovica za obračun doprinosa sezonskim radnicima u poljoprivredi iznosi 106,93 kn.

Predstavljena suradnja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatske pošte u 10 županija

U Osijeku je 23. siječnja 2018. održana zajednička konferencija za medije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatske pošte, na kojoj su ravnatelj HZMO-a Josip Aladrović i član Uprave HP-a Mate Mišetić predstavili suradnju dviju institucija kojima je cilj veća dostupnost usluga građanima.

Pilot-projekt HZMO-a i HP-a provodi se od 9. svibnja 2017. u pet županija (Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska), a od 2. prosinca 2017. suradnja je proširena i na pet slavonskih županija: Osječko-baranjsku, Vukovarsko-srijemsku, Virovitičko-podravsku, Požeško-slavonsku i Brodsko-posavsku.

Građani svoje zahtjeve za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, prava na doplatak za djecu i prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja, osim u područnim službama, uredima i ispostavama HZMO-a, mogu besplatno predati i u 511 poštanskih ureda u 10 županija.

U poštanskim uredima mogu se predati sljedeći zahtjevi:

- zahtjevi za ostvarivanje prava na doplatak za djecu
- zahtjevi za priznanje prava na mirovinu
- zahtjevi za priznanje prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja.

KORISNICI MIROVINA - isplata u siječnju 2018.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	497 984	2.542,12 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	19 900	3.444,98 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	85 098	2.222,37 kn
Prijevremena starosna mirovina	186 589	2.401,18 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	228	2.586,39 kn
Invalidska mirovina	125 510	1.896,28 kn
Obiteljska mirovina	225 105	1.924,12 kn
UKUPNO - ZOMO	1 140 414	2.317,90 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS i OSO		
Ukupno	14 474	3.656,08 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBDR		
Ukupno	70 963	5.580,05 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 800	2.934,65 kn
SVEUKUPNO	1 232 651	2.524,82 kn

PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međunodnih ugovora - isplata u siječnju 2018. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za studeni 2017. (6.190 kn)
Prosječna mirovina za prosinac 2017.	2.583,72 kn	41,74%
Prosječna ukupna starosna mirovina za prosinac 2017.	2.834,56 kn	45,79%
Prosječna starosna mirovina za prosinac 2017. s 40 i više godina m. staža	4.309,19 kn	69,62%

Korisnici mirovina - muškarci (45,75%)	563 957
Korisnici mirovina - žene (54,25%)	668 694
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,20
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	15,44%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	19,93%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.206.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: informiranje@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U VELJAČI 2018.

NOVOSTI U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

25. siječnja 2018. godine održana je sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije odluke.

HZZO ugovorio novu metodu liječenja onkoloških bolesti

HZZO je od 1. veljače ugovorio novu metodu liječenja onkoloških bolesti - postupak stereotaksijske radiokirurgije, s Poliklinikom Radiochirurgia. HZZO je za ugovaranje ovog postupka dobio odobrenje Ministarstva zdravstva jer trenutno ovaj postupak nije moguće obaviti u zdravstvenim ustanovama koje se nalaze u sustavu javnog zdravstva.

Na prijedlog Hrvatskog onkološkog društva osnovano je posebno povjerenstvo na razini HZZO-a koje će odlučivati o upućivanju osiguranih osoba HZZO-a na ovaj postupak, s obzirom na medicinsku indikaciju.

Ugovaranje ovog postupka omogućit će osiguranim osobama HZZO-a provođenje liječenja u Republici Hrvatskoj najnovijom metodom koja se u svijetu primjenjuje kod liječenja onkoloških bolesti.

Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a

Nakon postupka Javnog nadmetanja za utvrđivanje cijena lijekova za Osnovnu i Dopunsku listu lijekova HZZO-a kojim se usklađuju cijene lijekova već uvrštenih u važeće liste lijekova HZZO-a, prihvaćene su nove cjelovite liste lijekova (Osnovna i Dopunska lista).

U Osnovnu listu lijekova HZZO-a uvršteno je 16 novih lijekova:

- migalastat za liječenje Fabryeve bolesti,
- propranolol za liječenje proliferirajućeg infantilnog hemangioma
- etelkalcetid za liječenje sekundarnog hiperparatireoidizma
- entekavir za liječenje kroničnog hepatitisa B
- efavirenz + emtricitabin + tenofovir dizoproksil, za liječenje HIV-infekcije
- trifluridin + tipiracil za liječenje metastatskog raka debelog crijeva, nakon neuspjeha prethodne terapije (3. linija)
- nivolumab imunoterapija, druga linija liječenja uznapredovalog raka bubrežnih stanica
- ramucirumab, druga linija liječenja

IZ SADRŽAJA:

- HZZO ugovorio novu metodu liječenja onkoloških bolesti
- Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a

- Proširen spektar lijekova
- Nova pomagala na Popisu pomagala HZZO-a

uznapredovalog raka želuca u dvojnoj terapiji

- regorafenib za liječenje metastatskog raka debelog crijeva nakon neuspjeha prethodne terapije (3. linija)

- nintedanib, druga linija liječenja raka pluća ne-malih stanica

- osimertinib, druga linija liječenja uznapredovalog raka pluća ne-malih stanica

- alektinib, druga linija liječenja uznapredovalog ALK pozitivnog raka pluća ne-malih stanica

- aflibercept, druga linija liječenja metastatskog raka debelog crijeva

- venetoklaks, za liječenje kronične limfatične leukemije

- pomalidomid, treća linija liječenja multiplog mijeloma

- reslizumab, liječenje teške perzistentne refraktorne eozinofilne astme u odraslih.

Pored navedenoga, dodatno je prošireno indikacijsko područje za lijekove koji se već nalaze na listi lijekova HZZO-a, između ostalih kod lijekova:

- ibrutinib, za limfom plaštenih stanica

- enzalutamid i abirateron, za prekemo-terapiju metastatskog raka prostate

- pembrolizumab, kao imunoterapija za metastatski rak pluća

U Dopunsku listu lijekova HZZO-a uvrštena su 2 nova lijeka:

- dulaglutid za liječenje šećerne bolesti

- naftifinklorid za liječenje gljivičnih infekcija kože stopala

U liste lijekova HZZO-a uvrštene su dodatno generičke i kliničke paralele i novi oblici i/ili nova pakiranja već postojećih lijekova u listi (na osnovnu listu lijekova 25 lijekova u 46 pakiranja, a na dopunsku listu lijekova 8 lijekova u 10 pakiranja).

Stavljanjem novih lijekova na listu HZZO-a proširuje se spektar lijekova koji osigurane osobe HZZO-a mogu za svoje liječenje dobiti na teret obveznog zdravstvenog osiguranja.

Snižene su cijene za ukupno 607 pakiranja lijekova (za 426 pakiranja lijekova s osnovne liste lijekova, te za 181 pakiranja za lijekove iz dopunske liste).

S Dopunske liste lijekova HZZO-a 15 pakiranja lijekova prebačeno je na Osnovnu listu lijekova HZZO-a, što znači da osigurane osobe HZZO-a više za te lijekove neće biti obvezne sudjelovati u dijelu cijene lijeka.

Nadalje, s Osnovne liste lijekova HZZO-a 73 pakiranja lijekova prebačeno je na Dopunsku listu lijekova HZZO-a.

Za sve lijekove uvrštene u Dopunsku listu lijekova HZZO-a postoje na Osnovnoj listi lijekova HZZO-a generičke i kliničke paralele lijeka, što znači da osigurane osobe HZZO-a mogu i dalje dobiti odgovarajući lijek u cijelosti na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Nova pomagala na Popisu pomagala HZZO-a

15. veljače 2018. godine stupa na snagu novi izmijenjeni i dopunjeni Pravilnik o ortopedskim i drugim pomagalima HZZO-a kojim je u Popis pomagala uvršteno novo pomagalo - Mehanički insuflator/ eksuflator za kućnu uporabu, sa pripadajućim potrošnim materijalom.

Pomagalo je namijenjeno oboljelima od neuromuskularnih bolesti, s nemogućnošću izbacivanja sekreta, starosti do 18. godine života, koji su opskrbljeni respiratorom za kućnu uporabu.

Ukoliko je osigurana osoba HZZO-a ostvarila pravo na pomagalo do 18. godine života na teret sredstava HZZO-a, na pomagalo ostvaruje pravo i nakon navršene 18. godine.

Ukoliko je osigurana osoba ostvarila pravo na mehanički insuflator/eksuflator za kućnu uporabu ili obnovljeni mehanički insuflator/eksuflator za kućnu uporabu, u tom slučaju ne ostvaruje pravo na aspirator za kućnu uporabu niti na aspiracijske katetere, aspiracijske katetere Ch8-10 i filter za osobni aspirator.

Uvršteno je također i istovrsno pomagalo od drugog proizvođača pulsni oksimetar za kućnu uporabu s jednokratnim i višekratnim senzorom.

Osim navedenih pomagala, radi lakšeg i kvalitetnijeg ostvarivanja prava na pomagala, bolje je definiran način, propisivanja pelena u spoju s gaćicama niskoupijajućih, pelena u spoju s gaćicama, visokoupijajućih, pelena u spoju s gaćicama za noć, visokoupijajućih, ekstravelikih i anatomskih uložaka, odnosno njihovih odgovarajućih kombinacija.

Omogućen je transparentniji način obračunavanja vrijednosti i površine obloga za rane, silikonskih obloga, od-

nosno pojedinih modela/veličina kod slučajeva bulozne epidremolize.

Izmijenjena je pripadajuća medicinska indikacija, odnosno utvrđena je nova dodatna medicinska indikacija za ostvarivanje prava na „Elektromotorna invalidska kolica“ i „Elektromotorna invalidska kolica s posebnim načinima upravljanja“, radi jasnijeg postupka predlaganja i propisivanja pomagala.

Produženje police dopunskog ugovorene putem web shopa kartičnim plaćanjem

Radi lakšeg sklapanja i obnove police dopunskog zdravstvenog osiguranja, osiguranicima koji su ugovorili policu

putem HZZO web shopa omogućeno je kartično plaćanje premije kod produženja police na novo osigurateljno razdoblje od godine dana. Na taj je način obnavljanje i plaćanje police dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a osiguranicima postalo jednostavnije i brže.

HZZO ima dugu tradiciju i povijest u provođenju obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja. Dopunsko zdravstveno osiguranje HZZO je pokrenuo još 2002. godine, a osigurateljni portfelj danas broji preko 2,5 milijuna vjernih osiguranika. Osiguravajući se dopunskim zdravstvenim osiguranjem, osiguranici prebacuju rizik na HZZO i ostvaruju značajne uštede u slučaju potrebe za zdravstvenom zaštitom bilo koje vrste. Za cijenu premije od 70 kuna mjesečno polica dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a pokriva ukupan iznos sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite (20% cijene zdravstvene usluge) pri korištenju svih zdravstvenih usluga iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Ukoliko već niste, policu HZZO dopunskog zdravstvenog osiguranja ugovorite brzo u samo četiri jednostavna koraka putem web shopa na stranicama dopunskog zdravstvenog osiguranja <http://dzo.hzzo.hr/>.

- Produženje police dopunskog ugovorene putem web shopa i kartičnim plaćanjem

Hrvatski zavod za zdravstvo osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: v.d. ravnatelja Lucijan Vukelić, dr. med. spec.
Urednica priloga: Veronika Laušin, dr. med., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Jasenska Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl. iur

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

POGODNOSTI ZA ČLANOVE SINDI

A) LJEKARNE

1. Ljekarna „Medikor“ Zagreb, Tratinska 58, tel. 01/3689-666
 - 10% popusta na proizvode „Omron“ (tlakomjeri, inhalatori, termometri, E4 tens, itd.), „Beurer“ (masažeri, grijači pokrivači, vage, itd.), „Natures Plus“ (spiru-teini, vitamini, biljni pripravci, itd.) i „Flavin 7“, a na sav ostali šareni asortiman (OTC) 5%
2. Ljekarne Filipović, Zagreb, Radnička cesta 59A, tel. 01/6187-729, Jarušića 11, tel. 01/6140-595, Mošćenica, tel. 044/733-697
 - 10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)
3. Zdravstvena ustanova Ljekarne Tripolski, Osijek, J.J. Strossmayera 14, tel. 031/207-808
 - 10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)

B) CENTRI ZA LIJEČENJE I ZDRAVSTVENU REHABILITACIJU

1. „Thalassoterapija“ – specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Crikvenica, Gajevo šetalište 21, tel. 051/407-666
 - Grupni dolasci: 10% popusta; avansno plaćanje: 14 dana do dana dolaska 5%
 - Individualni dolasci: plaćanje gotovinom 3%; avansno plaćanje (14 dana) 5%; svi boravci 14 i više dana 5%. Popusti se zbrajaju do maksimalno akumuliranog iznosa od 20%
 - Svi boravci: 14 i više dana 5%; na svaku 21. osobu u grupi odobrava se jedna osoba gratis. Popusti se zbrajaju do maksimalno akumuliranog iznosa od 20%
2. „Varaždinske toplice“ – specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Varaždinske Toplice, Trg Slobode, tel. 042/630-000
 - Grupni posjeti: 15% popusta na važeće cijene uz minimalno 14-dnevni boravak; 10% popusta za 10-dnevni boravak
 - Pojedinačni posjeti: 5% popusta na važeće cijene uz boravak od najmanje 12 dana
3. ZTC „Banja Vrućica“ a.d. – Teslić, BiH, Kosovska bb, tel. +387 53/431-270
 - Bolnički dan: kardiovaskularni i reumatološki program sadrži: pansion (hotelski smještaj i tri obroka) – hoteli „Posavina“, „Hercegovina“ i „Srbija“; liječnički pregled specijalista interne medicine i fizijatra; kupanje u termomineralnoj vodi (kada, bazen); tri fizikalne proce-

dure – elektroterapija, kineziterapija, hidroterapija, termoterapija (osim masaže, lasera i akupunkture); završni kontrolni pregled i otpusno pismo

Uvjeti: Ugovorni način plaćanja u ovsnosti je o vremenu korištenja usluga i broju korisnika. U predsezoni (siječanj 1.450 kn, veljača i prosinac 1.500 kn, ožujak 1.650 kn, travanj i studeni 1.725 kn, svibanj i listopad 1.825 kn) za dnevni boravak. Posebni aranžmani su mogući.

4. Lječilište „Istarske toplice“, Livade, Sv. Stjepana 60, tel. 052/603-411
 - Smještaj u dvokrevetnoj sobi po osobi/danu, puni pansion 252 kn
 - Smještaj u jednokrevetnoj sobi po danu, puni pansion 285 kn
 - Cijena uključuje: boravak u sobi, kupanje u bazenu s termomineralnom vodom, besplatni parking i WiFi na području recepcije i bara, 50% popusta na wellness bazen i saune
- Boravišna pristojba po osobi dnevno je 4 kn, a osiguranje po osobi dnevno 2 kn. Akciju nije moguće kombinirati s ostalim popustima. Terapije: uputnica HZZO-a i Croatia osiguranja
5. Lječilište „Reuma“, Fojnica, BiH, Banjska 1, tel. +387 61/154-583
 - Smještaj u dvokrevetnim i trokrevetnim sobama s telefonom, tri obroka dnevno
 - Liječnički pregled, uključujući kontrolni pregled
 - Četiri terapije po preporuci liječnika (osim masaže i individualnih vježbi)
 - Vođenje medicinske dokumentacije (karton i otpusno pismo)
- Uvjeti: Cijena programa 1.3.2018.-30.6.2018. – 520 KM; 1.12.2017.-28.2.2018. – 450 KM; 1.7.2018.-30.9.2018. – 550 KM. Dužina programa: 10 i 20 dana. Plaćanje usluga se vrši u konvertibilnim markama po važećem tečaju na dan prijema gosta na recepciji lječilišta. Dopлата za 1/1 sobu je: 1.12.2017.-28.2.2018. – 20 KM; 1.3.2018.-30.6.2018. – 25 KM; 1.7.2018.-30.9.2018. – 30 KM.
6. „Terme Laktaši“, hotel „San“, Laktaši, BiH, Karađorđeva 44, tel. +387 51/532-256
 - Popust od 20% za korištenje usluga Banje
 - Posebna ponuda: paket Senior Plus
 - Cijene programa za 10 dana: siječanj-veljača 210 €, ožujak 215 €, travanj 220 €, svibanj 230 €, lipanj-kolovoz 260 €, rujanj 240 €, listopad 230 €, studeni 220 €, prosinac 200 €
7. „Terme Tuhelj“ d.o.o., Tuheljske To-

plice, Ljudevita Gaja 4, tel. 049/203-771

- Grupni korisnici (najmanje 25 osoba): bazeni i ručak 77 kn radnim danom i 85 kn vikendom
 - Pojedinačni korisnici: 15% popusta na cijene smještaja duljeg od 2 dana, te 20% popusta na cijene uporabe bazena
8. „Toplice Hotel – Krass Hotel“ d.o.o., Krapinske Toplice, Antuna Mihanovića 2, tel. 049/501-555
 - Grupni korisnici - umirovljenici: u dvokrevetnoj sobi puni pansion 200 kn, polupansion 180 kn; u jednokrevetnoj sobi puni pansion 230 kn; polupansion 210 kn.
 - Individualni korisnici – umirovljenici: u dvokrevetnoj sobi puni pansion 220 kn, polupansion 190 kn; u jednokrevetnoj sobi puni pansion 240 kn, polupansion 210 kn
 - Nadoplata za boravišnu pristojbu iznosi 7 kn po osobi/danu, a osiguranje 0,70 kn po osobi/danu. Mogućnost korištenja fizikalnih terapija u Hotelu preko HZZO-a
 9. Hotel „Terme Jezerčica“, Donja Stubica, Toplička 80, tel. 049/200-600, 049/200-605
 - Vodeni park: za organizirane grupe članova (minimalno 20 osoba) jednodnevno kupanje i ručak, od ponedjeljka do petka - 70 kn te 80 kn subotom, nedjeljom, blagdanom i praznikom
 - 20% popusta na cjelodnevne individualne ulaznice
 - 10% popusta na obiteljske ulaznice – 10% popusta na redovne cijene
 10. „Stubičke toplice“, Hemerson d.o.o., Stubičke Toplice, Gupčeva zvijezda 3, „Hotel Matija Gubec“, Stubičke Toplice, V. Šipeka 31, tel. 049/282-403
 - 10% popusta na cijene usluga uz mogućnost obročne otplate, mogućnost terapije preko HZZO-a i 20% popusta na bazen
 11. „Top-terme“ d.o.o., Topusko, Trg Josipa Jelačića 16, tel. 044/886-006, 044/886-969
 - Individualni gosti - 5% popusta na redovne cijene smještaja za boravak duži od 14 dana
 - cijena punog pansiona 220 kn po osobi u dvokrevetnoj sobi uz mogućnost korištenja fizikalne terapije s uputnicom
 12. „Sunčane toplice“, Bizovac, Sunčana ul. 39, tel. 031/685-100
 - Grupni popust - 10% na redovne cijene ulaznica za bazene (minimalno 20 osoba): 1.1.2018.-30.3.2018. – 21 kn, 31.3.2018.-31.5.2018. – 24 kn,

KATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

- 1.6.2018.-2.9.2018. – 36 kn, 3.9.2018.-14.10.2018. – 24 kn. U navedenim razdobljima cijene vikendom su: 35, 40, 45 i 40 kn
- Dan umirovljenika – utorkom (ulaznice za Aquapolis, korištenje vanjskih sportskih terena, besplatan WiFi, animatori): 1.1.2018.-30.3.2018. – 21 kn, 31.3.2018.-31.5.2018. – 24 kn, 1.6.2018.-2.9.2018. – 34 kn, 3.9.2018.-14.10.2018. – 24 kn
- Finska sauna i masaža uz nadoplatu
- 13.** „Toplice Sveti Martin“ d.d., Sveti Martin na Muri, Izvorska 3, tel. 040/371-113, 099/8124-950
- Cijena ulaznica za kupanje: odrasli - cjelodnevna karta 50 kn po osobi, poludnevna karta (iza 14h) 38 kn po osobi, djeca od 6 - 15 godina - cjelodnevna karta 25 kn po osobi, poludnevna karta (iza 14h) 20 kn po osobi
- popust od 10% na važeće redovne cijene smještaja
- 14.** „Jadran“ d.d., Crikvenica, Bana Jelačića 16, tel. 051/241-222
- Popust od 20% na individualne cijene
- U autokampu Selce 10% na cijenu boravka osoba u vlastitim šatorima i/ili kamp kućicama, uz uvjet od najmanje 3 noći boravka
- Za posebne grupe odobrit će se grupe cijene
Turističke usluge mogu se ostvariti u: turističkom naselju Kačjak, Slaven-paviljoni i Ad Turres paviljoni; hotelima: Katarina, Kaštel, International, Slaven, Zagreb, Omorika; autokampu Selce
- 15.** „Eco optics“ d.o.o., Pula, Marulićeva 12, tel. 052/211-911
- 10% popusta na kupnju; besplatan optometrijski pregled uz uvjet kupnje kompleta naočala u Opticsu
- 16.** Slušni centar „Pavlović“, Zagreb, Našička 28, tel. 01/3013-471
- 20% popusta na ukupnu vrijednost kupljene robe ili pomagala iz asortimana kuće uz mogućnost obročne otplate
- 17.** Poliklinika „Medikol“, Zagreb, Voćarska 106, tel. 01/4594-772
- Preventivni sistematski pregled koji uključuje: klinički laboratorijski standard, UZV abdomena, EKG s očitanjem i pregled internista – 500 kn
- Dodatno za žene: ginekološka obrada (pregled i papa test), denzitometrija – 500 kn
- Dodatno za muškarce: PSA tumorski marker prostate, UZV prostate – 300 kn

- 20% popusta na ostale pojedinačne usluge
- 30% popusta na RTG dijagnostiku u cijeloj Hrvatskoj
- 18.** „SimBex“ d.o.o., Zagreb, Andrije Hebranga 10, tel. 01/4555-613
- besplatna predavanja i besplatna mjerenja po dogovorenom rasporedu
- 10% popusta na kompletan prodajni asortiman proizvoda i usluga
- 19.** Optika „Argus“, Zagreb, Poljička 1, tel. 01/6153-862
- 12% popusta na kupnju robe i usluga iz asortimana tvrtke, plus 3,5% popusta na gotovinsko plaćanje
- 20.** Optika „Visus“, d.o.o., Osijek, Radićeva 10, tel. 031/213-470
- 30% popusta na kupnju više jakosnih (progresivnih, bifokalnih, dioptrijskih) naočala
- 20% popusta na sve jedno jakosne dioptrijske naočale
- 21.** Optika „Gita“, Zagreb, Kustošijanska 6, tel. 01/3775-931
- 20% popusta na ukupnu vrijednost kupljene robe uz mogućnost obročne otplate

C) UGOSTITELJSTVO I HOTELI

- 1.** „Smolčić ugostiteljstvo“, Čepin, Psunjska 39, tel. 031/297-742
- 10% popusta na sveukupnu ponudu hrane u bistrou „Vesna“ i restoranu „Millenium“
- Mjesečna pretplata na topli obrok u iznosu od 27 kn uz besplatnu dostavu
- 2.** „Trakosyan tours“ d.o.o., Gornja Voća 91, tel. 042/205-555
- 10% popusta na ugovorene cijene hotelskog smještaja s prijevozom u dolasku i povratku

D) RAZNE DJELATNOSTI

- 1.** „Čazmatrans – Nova“ d.o.o., Čazma, Milana Novačića 10, tel. 043/277-100
- 30% popusta na redovitim linijama na relaciji Dugo Selo – Vrbovec – Zagreb, te pogodnosti za jednostavne izlete
- Ugovorne povlastice odnose se na sve linije u sustavu Čazmatransa na području RH
- Popust između 15 i 40% na važeće cijene, ovisno o županijskom i međupanijskom javnom prijevozu i jednosmjernom ili povratnom putovanju
- 2.** „Brioni“ d.d. Pula, Šijanska cesta 45,

- tel. 052/356-500
- 30% popust u jednom smjeru i 40% na povratne karte na svim linijama u tuzemstvu
- 3.** „Slavonija Bus“, Prnjavor, Novi Grad 24a, tel. 035/475-300
- 50% popusta na autobusne karte na redovitoj i izvanrednoj liniji
- 4.** „F&B Tours“, Krapinske Toplice, Mala Erpenja 126, tel. 049/233-655
- 15% popusta na usluge prijevoza
- 5.** „Vrbovec Express“, Rakovec, vl. Stjepan Brežički
- 10% popusta na grupu od 45-51 putnika, a za 28 putnika 5%
- 6.** Vodoinstalaterski servis „Pipa“, Zagreb, Jačkovina 101, tel. 01/3453-125
- 20% popusta na gotovinsko plaćanje usluga i 10% popusta na kartično
- 7.** „VEKA-ING“ d.o.o., Zagreb, Branimirova 189, tel. 01/2342-525
- 5% popusta na cijenu i servisiranje klima uređaja
- 8.** „Guma centar“, Zagreb, Gospodska 70, tel. 01/3464-660, 01/3435-975
- prodaja nizozemskih auto-guma „Vredestein“ 15% za kartično i 20% za gotovinsko plaćanje uz besplatnu montažu i balansiranje guma
- 9.** Odvjetnički ured Ljiljana Sinanović, Poreč, Nikole Tesle 8/1, tel. 052/451-232, mob. 098/9385 977
- 25% popusta na cijene usluga
- 10.** „Perutnina Ptuj - Pipo“ d.o.o., Čakovec, Rudolfa Steinora 7, tel. 040/372-880
- 10% popusta na kupnju gotovinom
- 11.** Trgovački obrt „Franja“, Zagreb, Heinzelova 6/B, tel. 01/4556-391
- 20% popusta prilikom kupnje roba/ usluga
- 12.** „Mesna industrija“ d.o.o. Krašić, Krašje, Gornje prekižje 4, tel. 01/6270-258
- 20% popusta na kupnju svježeg mesa i suhomesnatih proizvoda
- 13.** „Ponos“ d.o.o. autoservisna oprema, Krapina, Frana Galovića 13A, tel. 049/ 372-630
- 5% popusta na kupnju roba i usluga u prodavaonicama ASO
- 14.** „Optimus plus“ d.o.o. („Clean Express“), Đurđekovec, Glavna Cesta 2B, tel. 01/6679-125
- 20% popusta u odnosu na važeći cjenik i redovne cijene (popust se ne obračunava na artikle na akciji)
- 15.** Kazalište „Tvornica lutaka“, Histrijski dom, Zagreb, Ilica 90, tel. 098/614-977
- Popust od 10 kn za bake/djedove u pratnji

POGODNOSTI ZA ČLANOVE SAV HRVATSKE (ODNOSE SE I NA ČLANOVE SIN

A) CENTRI ZA LIJEČENJE I ZDRAVSTVENU REHABILITACIJU

1. Poliklinika „Medikol“, Zagreb, Čakovac, Rijeka, Osijek, Split, besplatni info telefon 0800 7878
 - Paket štitnjače (hormoni štitnjače: TSH, fT3, fT4; UZV štitnjače) - 360 kn
 - Gastroenterološki paket (UZV abdomena i urotrakta, tumorski marker probavnog trakta i debelog crijeva CEA+CA 19-9) - 600 kn
 - Preventivni sistematski pregled (laboratorijski standard (SE, KKS, kreatinin, bilirubin, GUK, AST, ALT, GGT, kolesterol, HDL, LDL, trigliceridi, kompletan urin, UZV abdomena, EKG s očitanjem, pregled internista sa završnim mišljenjem) - 550 k
 - Ginekološka obrada (specijalistički pregled, PAPA test, ginekološki UZV, UZV dojki) - 700 kn
 - Urološka obrada (pregled urologa, PSA tumorski marker prostate, UZV prostate) - 550 kn
 - Popust od 20% na radiološku dijagnostiku (UZV, CD, CDFI, RTG i MSCT)
 - Popust od 20% na specijalističke preglede (internist, kardiolog, pulmolog, ginekolog, neurolog, dermatolog, fiziatar, reumatolog, urolog i oftalmolog)
 - Popust od 15% na redovnu laboratorijsku dijagnostiku (hematologija, elementi u tragovima, elektroliti, tumorski biljezi/markeri, štitnjača)
 - Povoljniji paketi: MR dijagnostika već od 1.200 kn, MSCT koronarografija 3.100 kn, mikciometrija 160 kn, operacija katarakte (sive mrežnice) 6500 kn, preanesteziološko ocjenjivanje (laboratorijska obrada: KKS, GUK, K, Na, PV, APTV, fibrinogen, urea, kreatinin, SE, urin, EKG s očitanjem, pregled specijalista anesteziologa) 550 kn, denzitometrija 250 kn, fizio-paket (10 dana fizikalne terapije koja uključuje do 4 procedure, prvi i kontrolni specijalistički pregled) 1.100 kn, terapija udarnim valom 700 kn
 - Individualni fizioterapijski programi vježbanja paket od 10 dolazaka 500 kn, 30 min paket od 10 dolazaka 900 kn, 60 min paket od 10 dolazaka 1.600 kn
 - Ručna limfna drenaža: 30 min kroz 10 dolazaka za – 1.200 kn, 45 min kroz 10 dolazaka za – 1.600 kn
2. Laboratorij „Salzer“, Zagreb, Zvonimirova 26 i Velika Gorica, tel. 01/6419-800, 01/7057-442
 - Popust od 20% na većinu pretraga (KKS, biokemijske pretrage, određivanje većine tumorskih markera i

hormona), te 10% na određeni dio specifičnih pretraga (vitamin B6, C, i sl.)

3. „LifeClass Terme“, Sveti Martin na Muri, Izvorska 3, tel. 040/371-111
 - Aquapark + Temple of Life: odrasli - cjelodnevna karta 50 kn po osobi, poludnevna karta (iza 14h) 38 kn po osobi, djeca od 6 - 15 godina - cjelodnevna karta 25 kn po osobi, poludnevna karta (iza 14h) 20 kn po osobi
 - popust od 10% na važeće redovne cijene smještaja
4. Hotel „Terme Jezerčica“, Donja Stubica, Toplička 80, tel. 049/200-600, 049/200-605
 - Vodeni park: za organizirane grupe članova (minimalno 20 osoba) jednodnevno kupanje i ručak, od ponedjeljka do petka - 70 kn te 80 kn subotom, nedjeljom, blagdanom i praznikom
 - 20% popusta na cjelodnevne individualne ulaznice
 - 10% popusta na obiteljske ulaznice – 10% popusta na redovne cijene
5. „Aquapark Adamovec“, Belovar, Dragutina Domjanića 39, tel. 01/2043-014
 - 25% popusta na ulaznice za bazen (cjelodnevne individualne i obiteljske)
 - 25% popusta na spa pakete (korištenje bazena + wellnessa)
 - 50% popusta na masaže
 - Popusti na obiteljske ulaznice - Family karta: 2 odraslih + 1 dijete 490 kn, 2 odraslih + 2 djece 590kn, 2 odraslih + 3 djece za samo 690 kn, 2 odraslih + 4 djece 790kn (svako dodatno dijete +100 kn)

Napomena: Ove karte mogu se koristiti neograničeno i za sve bazene. Karta vrijedi 6 mjeseci od dana uplate.
6. „Istarske toplice“, Livade, Sv. Stjepana 60, tel. 052/603-411
 - 10% popusta na redovnu cijenu smještaja u objektima „Mirna“ i „Sv. Stjepan“ na bazi polu i punog pansiona za boravke do 1-3 noći
 - 20% popusta na redovnu cijenu smještaja u objektima „Mirna“ i „Sv. Stjepan“ na bazi polu i punog pansiona za boravke do 4-10 noći
 - 30% popusta na redovnu cijenu smještaja u objektima „Mirna“ i „Sv. Stjepan“ na bazi polu i punog pansiona za boravke 11 noći i više
 - besplatno kupanje u termalnom bazenu te u bazenu u wellness centru
 - 10% popusta na sve usluge fizikalne terapije (osim masaža)
 - 50% popusta na SPA ulaznicu (svijet saune, fitness i relax soba)
 - 10% popusta na usluge tretmana ljepote

Napomena: Postoji mogućnost korištenja uputnica HZZO i Croatia zdravstvenog osiguranja za fizikalnu terapiju

7. Optika „Anda“, Zagreb, 01/6146-303, Zadar, 023/335-729, Split, 021/362-291, Dubrovnik, 020/412-299, Makarska, 021/610-934, Podstrana
 - 20% popusta na cjelokupan asortiman sunčanih i dioptrijskih naočala (osim Dita i For Art's Sake)
 - Besplatan pregled vida i kontrola dioptrije u poliklinikama Servus Anda (vrijedi i za užu obitelj članova)
8. Optika „Gethaldus“ cijela Hrvatska, 01/4846-727, info@gethaldus.hr
 - 20% popusta na sve usluge
9. Optika „Kraljević“, Zagreb, Gajeve 19, tel. 01/4825-071
 - Besplatna provjera vida uz prethodnu telefonsku najavu
 - Popust u visini 20% pri jednokratnoj kupovini dioptrijskih naočala, sunčanih naočala i kontaktnih leća (vrijedi za sve oblike plaćanja).
 - Obročno beskatmatno plaćanje do 12 rata
 - Besplatan servis, usluge popravka i individualne prilagodbe naočala
10. Optički studio „Monokl“, Zagreb, 01/6460-640, Velika Gorica, 01/7897-677, Dugo Selo, 01/7788-905
 - 25% popusta na kupovinu dioptrijskih naočala (popust se ne odnosi na proizvode koji su već sniženi ili su u akcijskoj ponudi, kontaktne leće, pomagala za slabovidne i pribor)
 - 30% popusta na kupovinu sunčanih naočala (popust se ne odnosi na Guess sunčane naočale na koje popust iznosi 20%)
 - Specijalistički oftalmološki pregled 300 kn (od čega 150 kn popusta odobreno pri izradi naočala)
 - Određivanje dioptrije (refrakcija) – besplatno
11. „First Fitness Squashtower“, Zagreb, Zavrtnica 17, 01/6196-666
 - 20% popusta na sve programe vježbanja
 - 50% popusta na squash s trenerom
 - Popust na bowling programe: Obiteljski bowling paket 239 kn, Bowling team building – popust od 10% na više, ovisno o broju osoba
 - 10% na proslave dječjih rođendana
12. „Pilatesyoga“, Zagreb, 098/1396-000, prijave@PilatesYOGA.hr
 - Mjesečna članarina od 200 kn za vježbanje 2 x tjedno (probni sat besplatan)
13. Plesni centar „Elite“, Zagreb, Miškercov prolaz 3/1, 098/1675-993
 - 40% popusta za prvi mjesec, 30% za drugi, 25% za treći mjesec
 - 20% popusta za rekreacijske grupe

DIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE) 1. dio

- 20% popusta za zumbu
- 15% popusta za individualne satove plesa

B) EDUKACIJA

1. „Svijet jezika“, Zagreb, Vodnikova 12, 01/4877-800
 - 10% popusta
2. „ABC Strani jezici“, Zagreb, Amruševa 10, Berislavićeva 13, 01/6539-678
 - 35% popusta na grupne tečajeve stranih jezika
 - 25% popusta na individualne tečajeve
 - 15% popusta na usluge prijevoda i sudskog tumača za engleski/njemački/talijanski/španjolski

C) KULTURA

1. „Zagrebačko kazalište mladih (ZeKa-Em)“, Zagreb, Teslina 7, 01/4874-560
 - Cijena za članove iznosi 40 kn za sve repertoarne predstave
2. „Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu“, Trg Republike Hrvatske 15, 01/4888-488
 - Popust od 20%
 - Napomena: Kod grupnih posjeta potrebno je poslati narudžbenicu ispred Sindikata i ulaznice vas čekaju spremne na blagajni
3. Kazalište „KNAP“, Zagreb, Ivanićgradska 41A, tel. 01/2303-122
 - Cijena ulaznice s popustom iznosi 35 kn
4. „Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca“, Rijeka, Verdijeva bb, tel. 051/355-900
 - Popust od 20%, a na odabrane predstave i viši popust
5. „Hrvatsko narodno kazalište“ u Osijeku, Županijska 9, tel. 031/220-700
 - Cijena ulaznice iznosi 50 kn (na jednu člansku iskaznicu moguće je kupiti dvije ulaznice)
6. „Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu“, Augusta Cesarca 1, tel. 042/214-688
 - Cijena ulaznice snižena je 50%, na 20 kn
7. „Istarsko narodno kazalište“, Pula, Laginjina 5, tel. 052/222-380, 052/212-677
 - 30% popusta na programe kazališta
8. „GD Histrion“, Zagreb, Ilica 90, tel. 01/5496-386
 - Popust od 20 kn na redovnu cijenu ulaznica, uz mogućnost i većih popusta, ovisno o predstavi
9. „Teatar EXIT“, Zagreb, Ilica 208, tel. 01/3704-120
 - Za grupni posjet kazalištu (minimalno 20 osoba), ostvaruje se jedna ulaznica gratis
10. Kazalište „Trešnja“, Zagreb, Mošćenička 1, tel. 01/3638-556, 01/3638-008
 - 25% niža cijena na pojedinačnu kupovinu ulaznica (30 kn), a na neke predstave i veći popust (e-mail: si-

lvija.kociper@kazaliste-tresnja.hr i/ili tel. 01/3638-556)

11. Kino „Europa“, Zagreb, Varšavska 3, tel. 01/4872-888
 - Ulaznica - 22 kn
12. „Kinoteka“, Zagreb, Kordunska 1, tel. 01/6384-483
 - Popust za grupne posjete (najmanje 20 posjetilaca), kada cijena ulaznice iznosi 10 kn
13. Kino „Tuškanac“, Zagreb, Tuškanac 1, tel. 01/4834-039
 - Članovi sindikata udruženih u SSSH mogu postati članovi „Filmskih programa“ uz naknadu od 150 kn godišnje
14. „Muzej Iluzija“, Zagreb, Ilica 72, tel. 01/7999-609 i Zadar, Poljana Zemaljskog Odbora 2, tel. 023/316-803
 - 10% popusta na cijenu ulaznica
 - 10% popusta na asortiman didaktičkih igara, mozgalica i slagalica
15. „Muzej za umjetnost i obrt“, Zagreb, Trg Republike Hrvatske 10, tel. 01/4882-111
 - 50% popusta na ulaznice
 - 10% popusta za kupovinu u Museum shopu na iznose iznad 100 kn
16. „Umjetnički paviljon“, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 22, tel. 01/4876-487
 - 20% popusta na kupnju pojedinačne ulaznice
17. Muzej „Mimara“, Zagreb, Rooseveltov trg 5, tel. 01/4828-100
 - 25% popusta na ulaznicu (30 kn)
18. Arheološki muzej „Narona“, Vid, Naronski trg 6, tel. 020/691-596
 - Cijena ulaznice je 15 kn po osobi
19. „Aquatika“ – Slatkovodni akvarij, Karlovac, Ulica Branka Čavlovića Čavleka 1A, tel. 047/659-112
 - 10% popusta na cijene ulaznica.
20. Koncertna dvorana „Vatroslav Lisinski“, Zagreb, Trg Stjepana Radića 4, tel. 01/6121-111, 01/6121-166
 - 20% popusta na koncerte iz ciklusa Lisinski Gaudeamus te Lisinski Arioso.
21. „VBZ“, Zagreb, Velika Gorica, Rijeka, Slavonski Brod, Čakovec, Split, Solin, Zadar, tel. 01/6254-664
 - 15% popusta na VBZ izdanja
 - 10% popusta na cijeli asortiman, osim na udžbenike i stručne knjige te na ponudu naočala
 - Popusti vrijede i pri online kupnji na webshopu (kod za popust: SSSH-2018).
22. „Mozaik knjiga“, besplatni tel. 0800 1011, tel. 01/6053-990
 - Popust od 10% za narudžbe direktno preko Mozaik knjige telefonom, emailom i preko web shopa
23. „Fraktura“, Ivanec Bistranski, Bregovita 7, tel. 01/3357-863, www.fraktura.hr, prodaja@fraktura.hr

- 20% popusta prilikom naručivanja putem web shopa i e-maila, na sva dostupna izdanja
- Napomena: Popust se ostvaruje upisivanjem koda „SSSH“.
- 24. „Superknjižara – Antikvarijat i knjižara Jesenski i Turk“, Zagreb, Preradovića 5, tel. 01/4876-897, Vukotinovića 4, tel. 01/4826-233
 - 20% popusta

D) PROIZVODI I OSTALE USLUGE

1. „Borovo“, cijela Hrvatska, tel. 032/422-600, info@borovo.hr
 - 10% popusta na cjelokupni asortiman obuće Borovo. Popusti se ne zbrajaju
2. „Giant“, Zagreb Grada Mainza 21, tel. 01/3757-725, www.giant.hr
 - 5% popusta kod svake kupnje, više-kratno, za gotovinsko plaćanje
 - 10% popusta kod kupnje GIANT bicikla, jednokratno, za gotovinsko plaćanje
 - 20% popusta kod kupnje GIANT opreme, jednokratno, za gotovinsko plaćanje,
 - 30% popusta kod usluge servisa, jednokratno, za gotovinsko plaćanje.
3. „Perutnina Ptuj“, Čakovec, Rudolfa Steinora 7, tel. 040/372-880
 - 10% na gotovinsko plaćanje na sve proizvode, osim na one koji su već na akciji te cigarete
 - Napomena: Mjesečni limit po članu je 1.000 kuna

NAPOMENA: Članovi i članice SUH-a na prodajnim mjestima i u uslužnim radionicama gore navedenih poslovnih partnera obvezni su predložiti uredno ovjerenu člansku iskaznicu SUH-a (kao dokaz članstva i podmirene članarine za tekuću godinu), te osobnu iskaznicu. Također, ako želite više detalja, o uvjetima ponude ili želite javiti o nekom problemu u realizaciji povlastice, nazovite SUH na broj 01/4655-146. Sindikat umirovljenika Hrvatske udružen je u Savez samostalnih sindikata Hrvatske, te se gore navedene povlastice mogu ostvariti i samo uz predložanje članske iskaznice SUH-a, uz naglašavanje da je riječ o pogodnostima za SSSH.

Podružnica SUH-a iz slavonskobrodskog naselja Lutvinka na svojoj je Izvještajnoj skupštini održanoj 22. prosinca 2017. informirala članove o aktivnostima u tekućoj te planovima za 2018. godinu. Na početku sjednice okupljenima se obratio predsjednik Županijskog povjereništva Stjepan Rakitić, rekavši kako podružnica često provodi razne aktivnosti, ali se rijetko oglašava u medijima. Uz poruku kako treba povećati članstvo, Rakitić je poželio Lutvinčani-

Palaćinke i humanost

ma dobar rad u idućem razdoblju.

Predsjednik podružnice Vinko Kuzmić nabrojao je sve aktivnosti u kojima su njeni članovi sudjelovali. Između ostalog, članovi podružnice Lutvinka često sudjeluju i u humanitarnim aktivnostima, pa su tako bili angažirani na Danima palaćinki, čiji je prihod išao za pomoć obitelji Benčević, a pomagali su i najpo-

trebitijima u vrijeme Božićnih blagdana.

Podružnica je 2017. godinu završila u financijskom plusu i sa 68 članova, a na sjednici su usvojeni svi važniji dokumenti za nastavak kvalitetnog rada, koji će, prema najavama iz Lutvinke, biti obilježen nužnim privlačenjem novih članova te daljnjim društvenim aktivnostima.

Milorad Cvijanović

UMAG

Uplesali u Novu!

U hotelu Sol Garden Istra gotovo 250 umirovljenika ispratilo je 2017. godinu. Tradicionalna večer koja se održava u organizaciji podružnice Umag te Ogranka umirovljenika Istraturista, još jednom je okupila velik broj umirovljenika koji su uživali u slavljeničkom raspoloženju.

U formalnom dijelu okupljanja, predsjednik podružnice SUH-a Umag Anton Perot istaknuo je da je Sindikat umirovljenika Hrvatske tijekom cijele godine poduzimao niz akcija kako bi se poboljšao život umirovljenika. Ovom je prilikom predao priznanje Istraturistu zbog dugogodišnje kvalitetne suradnje u mnogim projektima.

Direktor Istraturista Roland Korotaj, istaknuo je kako će poticanje aktivnosti Ogranka umirovljenika Istraturista nastaviti i dalje, a najavio je i projekte kojima će se u Umagu otvoriti novih 200 radnih mjesta, što zahvaljuje i radu umirovljenika.

Večera se nastavila u neformalnom tonu, uz zabavni program i nezaobilaznu humanitarnu lutriju. Ukupno je prikupljeno 5.200 kuna dobrovoljnih priloga, koji će se uplatiti za humanitarne svrhe.

SLAVONSKI ŠAMAC

Novi prostor za aktiviste

Podružnica SUH-a iz Slavonskog Šamca na svojoj je Izvještajnoj skupštini, održanoj 27. siječnja 2018., rekapitulirala svoj rad u prošloj godini te usvojila planove za 2018. Okupljene su pozdravili načelnik Općine Branislav Milinović te predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Stjepan Rakitić.

Od aktivnosti u 2017. vrijedi pohvaliti doček mladih te udomljavanje 100 osoba prilikom Susreta mladih u Vukovaru, te sudjelovanje na prosvjedu „Zaustavimo siromaštvo i poniženje u starosti“ u Zagrebu.

Na sjednici su usvojeni plan rada i financijski plan za 2018. iz kojih je vidljivo kako podružnica treba poraditi na prikupljanju članova. Od aktivnosti se planiraju i izleti te druženja umi-

rovljenika. Vrijedi spomenuti kako su SUH-ovci iz Slavonskog Šamca, zahvaljujući svojoj općini, dobili nove prostore za rad u koje bi se trebali uskoro useliti.

Tomislav Vilajtović

ZAGREB – TREŠNJEVKA SJEVER

Radionica za umjetnike i hobiste

Podružnica SUH-a na Trešnjevci je uz pomoć kolegica s Peščenice pokrenula radionice decoupagea, umjetničke tehnike izrade ukrasnih predmeta, koja uključuje slikanje po staklu i drvetu. Prva radionica je održana u srijedu 7. veljače i okupila je 9 zainteresiranih, koji su uz kavu i čaj stvorili svoja nova umjetnička djela. Radionice će se nastaviti održavati svake srijede u terminu od 10 do 12 sati u Ozaljskoj 16.

SUH Trešnjevka također uskoro planira organizirati sistematski pregled, organiziran u suradnji s Crvenim križem, te predavanje o samozaštiti uz pomoć Policijske uprave Zagrebačke.

Vesna Bečić

Ima li seksa u trećoj dobi?

Kao liječnik, prije nego malo detaljnije i ozbiljnije odgovorim na to pitanje, u naslovu, htio bih kazati što mi je moja supruga nedavno "spustila". Naime, kad se povede razgovor o toj temi, ja obično kažem, a i tvrdim, da ima mladića sa šezdeset i staraca sa dvadeset. Međutim, moja žena kaže da bi ona ipak radije tri starca od dvadeset, nego jednog mladića od šezdeset.

Dakle, ima li seksa u trećoj dobi? Nažalost, nema ga onoliko koliko bi ga moglo i koliko bi ga trebalo biti. Zašto? U našem narodu je poprilično rašireno mišljenje da čovjek koji je prešao šezdesetu godinu života nema više što tražiti u seksu. Razumljivo, to je pogrešno mišljenje, prava zablude. Jednostavno, smatra se da spolna aktivnost više nije potrebna, da nije moguća, kako za muškarce tako i za žene. Navodno, te stvari ne dolikuju starijim osobama, nisu etične i normalne za tu dob. Ukratko, treba prekinuti svaku seksualnu aktivnost u interesu dugog života i dobra zdravlja. Sve glupost do gluposti, zablude do zablude, a istina je potpuno suprotna. Čovjek se pita, zašto biti prikraćen za lijepe i ugodne trenutke u kojima se može uživati.

Znanstvene činjenice

Postoje znanstvene činjenice na osnovu kojih se to može tvrditi. Američko vijeće za seksualni odgoj i njihov Nacionalni institut za proučavanje starenja, već odavno smatraju da većina ljudi uživa u seksu čitav život. Jasno, izuzeci su oni koji misle da ne smiju ili da ne mogu ili nemaju s kim.

Suvremeni seksolozi i gerontolozi svojim istraživanjima dokazuju da je spolni život u Trećoj dobi prirodna, normalna i moguća stvar. Liječnici i socijalni radnici izjavljuju da im stariji pacijenti stidljivo otkrivaju da osjećaju seksualne prohtjeve, ali da ih smatraju neprirodnim.

Jedna grupa urologa iz Kalifornije svojim je ispitivanjima utvrdila da je među oženjenim muškarcima, u dobi od 70 godina, svaki treći sposoban za potpuni seksualni život. Unutar grupe žena, u dobi od 55 do 65 godina, više od 30 posto njih je izjavilo da su u toj dobi više zainteresirane za seks nego ranije.

Poznati američki znanstvenici, doktori Kinsey, Masters i Johnson, svojim su istraživanjima pokazali da su muškarci i žene, koji su u dobroj zdravstvenoj kondiciji, fiziološki u stanju imati zadovoljavajući spolni život do 80. godine, pa i kasnije. Oni tvrde da stariji parovi mogu i treba da produže s normalnim spolnim odnosima, kako oni kažu, do „neodređene granice“.

Kad stvari zakažu

Premda seksualna sposobnost traje dugo, ipak se u starijoj dobi obično događaju neke funkcionalne promjene i to treba znati. Tako na primjer, stariji muškarci i žene mogu sporije reagirati i možda će im trebati više stimulacije i strpljenja nego prije. Međutim, treba znati da im to nimalo ne umanjuje zadovoljstvo pri odnosu. Čak ako se potpuni spolni odnos i ne može obaviti, još uvijek ostaju brojne druge mogućnosti seksualne ugone, kao što su dodiri, milovanja, nježnost.

Impotencija je neuspjeh u postizanju erekcije barem u 25 posto pokušaja spolnog odnosa. Premda se sve do nedavno smatralo da su isključivo emotivni, psihički problemi isključivi uzroci impotencije, danas je sve češće slučaj da su neki fizički razlozi uzrok impotencije. Neki od uzroka su poremećena, oslabljena cirkulacija, oštećenja živaca zbog šećerne bolesti ili zbog nekog drugog razloga (jasno, svaki slučaj dijabetesa nema uvijek za posljedicu impotenciju). Kao mogući uzroci dolaže još u obzir alkoholizam (treba držati na umu da alkohol povećava želju, a umanjuje moć), zatim neki lijekovi, itd.

Da bi intimni život bio potpun, prvo treba voditi zdrav način života, a to znači imati pravilnu ishranu, održavati normalnu tjelesnu težinu, svakog jutra pojesti doručak, fizički vježbati dva do tri puta tjedno, spavati sedam do osam sati noću, ne pušiti i piti alkoholna pića u umjerenim količinama ili uopće ne piti. Drugo, onima koji nisu oženjeni preporučljivo je ženiti se. Oženjeni ljudi žive duže.

I, treće, kad je u pitanju spolna aktivnost, mora se znati da potpuno gašenje tih aktivnosti može dovesti do fizičke i psihičke tromosti, bezvoljnosti, potištenosti i potpune usamljenosti, a upravo takva stanja mogu uzrokovati razna oboljenja i skratiti život. Zajednički život, privrženost i međusobna ljubav održavaju i fizičku želju.

Ako već vi idete u penziju, nema potrebe da u penziju šaljete i svoj spolni život, jer na njega imate pravo.

dr. Ivo Belan

STANOVANJE ZA STARIJE

U Americi 'penzići' imaju vlastita naselja

USjedinjenim Američkim Državama je prije petnaestak godina zaživio koncept „staračkog sela“. S obzirom na to da otprilike trećina američkih umirovljenika živi sama, ovakav oblik je mnogo prihvatljiviji za život, jer ljudi, uz određenu veću ili manju godišnju naknadu, dolaze živjeti u stambene blokove, naselja ili sela u kojima već žive stariji ljudi. U takvim zajednicama, ljudi međusobno pomažu jedni drugima, organiziraju raznolike aktivnosti i imaju na raspolaganju sve resurse i skrb koja im je potrebna. Uz to, u staračkim selima je lakše posvetiti pažnju potrebama pojedine osobe.

No, zanimljivo je da takve zajednice osnivaju uglavnom ljudi koji su pred umirovljenjem ili neprofitne organizacije, a svi poslovi su pokriveni volonterskim

radom, u kojeg su gotovo uvijek uključene i aktivnije, agilne starije osobe. Još je zanimljivije što oni sami odlučuju o svojim potrebama te tako uspostavljaju određen oblik vlasti. U SAD-u se trenutno

nalazi 200 takvih sela, a u pripremi ih je još oko 150. Sva sela su povezana u zajednicu *Village to Village Network* (Mreža selo za selo). Takva se naselja odnedavno ubrzano pojavljuju i u Zapadnoj Europi.

Savjetujem
svim starijim
osobama da
upravljaju
sami
vlastitim
životom i
imovinom -
dok mogu...

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Kada prestajemo biti mame?

Prošla je Nova godina, prošao je siječanj i „siječanjnska depresija“. Trebalo je početi već rano karnevalsko raspoloženje i ludovanje, ali ipak to nije zahvatilo baš sve, pogotovo ne starije. Eto u psihološko savjetovalište stiže prva posjetiteljica koja je odlučila potražiti pomoć, ne za sebe, nego za svoga 40-godišnjeg sina koji se ni nakon uspješno završenog fakulteta i nakon desetogodišnjeg uspješnog zaposlenja „izgubio u bespućima surove stvarnosti“. Iznenada, zbog možda, kao što kaže majka „pretjeranog izgaranja na poslu“, dao je otkaz i povukao se u sebe. Po cijele je dane kod kuće, sjedi za kompjuterom i prividno traži posao, ali ne nalazi ništa što bi prihvatio. Ne želi prihvatiti pomoć i tako već nekoliko godina. Sada je ona odlučila vratiti ga u sadašnjost i privoliti ga da i sam shvati i prihvati svoje probleme i krene u borbu prije svega sa samim sobom. Izbjegništvo i rat je privremeno potisnuo, ali sada je stigla „zakašnjela reakcija“.

Druga me iznenadila jedna volonterka, koja radi s teško oboljelim osobama, mama čija je kćer psihologinja nezaposlena. Majka sad traži „vezu“ za posao svojoj kćerki. Traži zapravo nekoga tko bi je saslušao, da može „olakšati dušu“ jer nije joj jasno da mladi nemaju mogućnost zaposliti se nakon završenog fakulteta. Boji se da i njena kćerka (kao mnogo drugih mladih) ne ode negdje daleko od nje, „u neku stranu, daleku zemlju“.

Prijateljica i suradnica ima sina koji već 10 godina bezuspješno traži posao, koji je poslao stotine molbi na natječaje za raznovrsne poslove (čak i za one za koje se traži niži stupanj obrazovanja), koja je i sama kod bivših kolega tražila posao

za svoga sina. Na dobar dio poslanih molbi nije dobio ni odgovor, a pogotovo nije često pozivan na informativni razgovor.

Ima slučajeva kod kojih je problem mala plaća; npr. roditelji znaju da sin ili kćer ako imaju obitelj ne mogu zadovoljiti ni osnovne potrebe npr. s plaćom od 3.000 kn mjesečno i opet stari roditelji moraju biti na ispomoći u čuvanju unučadi, kuhanju za obitelj, a najgore su situacije, ako imaju mali stambeni prostor u kome žive i po tri generacije, a ponekad čak i četiri u sobi-dvije.

S druge strane mnogo majki i poneki otac dođu potražiti savjet kako da sami u obitelji pokušaju riješiti probleme koji nastaju u komunikaciji s odraslom djecom. Naime djeca traže materijalnu pomoć za kupovinu stana, za školovanje svoje djece, traže diobu stečenih dobara roditelja jer, kako neki kažu, „ne mogu čekati da oni umru“ tebi već sada željeli riješiti neke svoje „probleme“ i potrebe. Istovremeno, djeca ne vrše samo pritisak na roditelje da podijele imovinu, nego su i vrlo česte, a ponekad i vrlo žestoke svađe među braćom i sestrama, jer su u pravilu i nekritični i pristrani i traže svatko za sebe više. U prvi plan stavljaju svoje potrebe, a ponekad i želje, a navode i svoje eventualne doprinose u pomoći bilo mlađoj braći ili roditeljima. Svojim roditeljima „nabijaju“ osjećaj krivnje ako žele sami zadržati npr. stan u kome žive jer drže da je „prevelik“ za same roditelje. Još je gore kad mladi zaključie da je najbolje samog roditelja smjestiti u dom bez obzira na zdravstveno stanje i želju da ostane živjeti u vlastitom domu.

Znam mnoge majke koje su nakon smrti supruga, imajući u vidu potrebe i želje

vlastite djece, podijelile imovinu na koju nije ni jedno dijete imalo ozbiljniju primjebu. Problemi su počeli vrlo brzo nakon podjele, a osobito kad je dvoje ili više djece trebalo koristiti istu nekretninu npr. vikendicu problem je bio u vremenu korištenja, u razmještanju namještaja, o plaćanju režijskih i drugih troškova održavanja, o prostoru za boravak majke. Majka više nije formalni vlasnik, već samo traži mogućnost korištenja. No onda djeca počnu postavljati uvjete: da ljetuje s maloljetnom unučadi, da za njih kuha i pazi ih, što s obzirom na godine nije mogla pristati. Sada ide s umirovljenicima u organizirano ljetovanje. Djeca pak ljetuju u obiteljskoj vikendici i nisu zadovoljna podjelom, a ona se osjeća krivom.

U pravilu savjetujem svim starijim osobama da upravljaju sami vlastitim životom i imovinom dok mogu, ali naglašavam da postoje i posebnosti i iznimke. Upravo zbog nekih emocionalnih odnosa prema djeci o svojim se postupcima i odlukama uvijek treba posavjetovati sa stručnjacima - psihologom i pravnikom. I koliko god često mislimo da nas mladi ne razumiju i da nas ne trebaju, ipak iskustvo govori da smo za svoju djecu bez obzira na njihovu i našu dob uvijek njihovi roditelji. I uvijek im trebamo pomoći.

Tako ćemo već sutra, moje kolegice koje volontiraju pomažući starijim osobama na bezbroj različitih načina i ja, obavljati poslove u Sindikatu umirovljenika, a onda ćemo odjuriti na nove zadatke kao mame, bake, svekrve, punice, prijateljice ili samo dobre susjede, pa i samo kao dobre osobe.

Uvjerena sam da ćemo dok živimo uvijek biti dobre mame... jer biti majka je poslanje, a ne poziv ili posao.

Susjed iz pakla

Pitanje: Od kada sam ostavinskim rješenjem dobio u vlasništvo veće obiteljsko imanje što sam uredno uknjižio u zemljišne knjige, prvi susjed mi stalno radi probleme kao parkiranjem svojeg automobila na mom zemljištu, stalnim provozom preko moje nekretnine, ispuštanjem otpadnih voda sa svog zemljišta, postavljanje svojih raznih naprava na mojoj nekretnini i sl. Upozorio sam ga da odmah prestane uznemiravanjem, no on tvrdi da mu je to moj otac dozvoljavao, pa da mu ja to ne mogu zabraniti. Pouzdano znam da mu to pokojni otac nije dozvolio osim ponekada kad je susjed gradio kuću, pa mu je otac dozvolio da preveze dio građevinskog materijala do njegovog zemljišta. Otac mu nije dao nikakvo pravo služnosti, niti o tome postoji bilo kakav dokaz. Ja više ne mogu i neću trpjeti to ponašanje susjeda, te sam odlučio putem suda zabraniti susjedu takvo ponašanje. Jesam li u pravu i što trebam učiniti da ostvarim pravo na mirno uživanje svojeg vlasništva? (G.R., Bjelovar)

Odgovor: Kao zemljišno-knjižni vlasnik imate pravo tražiti od suda da zabrani susjedu uznemiravanje od strane susjeda na gore navedeni način. Podnijet ćete tužbu u kojoj ćete tražiti zabranu daljnjeg uznemiravanja. Obzirom da ste zemljišno knjižni vlasnik, na tuženom je teret dokaza da mu pripada pravo na određenu radnju koju Vi kao vlasnik smatrate uznemiravanjem. Tužbom tražite prestanak uznemiravanja uz opis u čemu se to uznemiravanje sastoji. Ukoliko je uznemiravanjem nastala neka šteta imate pravo tražiti i naknadu štete nastale uznemiravanjem.

Mama između dvije kćerke

Pitanje: Sestra i ja smo s majkom sklopile ugovor o doživotnom uzdržavanju kojim smo detaljno opisali obveze koje smo mi kao davateljice uzdržavanja dužne izvršavati. Nažalost, nismo navele što koja od nas dvije treba činiti. Sestra, kao starija, uzela si je pravo da sama određuje koje obaveze treba izvršavati ona, a koje ja. Neću ni govoriti da su moje obveze znatno brojnije i skuplje, dok je sebi odredila obveze koje s lakoćom izvršava. Tog je svjesna i naša majka, ali ona je stara i boji se sestri bilo što prigovoriti. Teret nametnutih obveza više ne mogu nositi, te sam tražila od sestre da se obveze izmjene meni u korist, na načina da ih svaka podjednako snosi. Sestra to odbija učiniti. Što da radim da promijenim postojeće stanje. Napominjem da je majka na mojoj strani i da smatra da me sestra izrabljuje. Kako da riješim svoj problem? (M.K., Pula)

Odgovor: Zakon o obveznim odnosima dopušta mogućnost da se na strani davatelja uzdržavanja nađu dvije ili više osoba. Međutim, potrebno je točno u ugovoru navesti obveze koje snosi svaki davatelj posebno. S obzirom da Vi prilikom sklapanja Ugovora o doživotnom uzdržavanju, niste o tome vodili računa, preostaje Vam da sačinite aneks ugovora, kojim će te točno odrediti obveze primatelja uzdržavanja. Naravno, za sklapanje ovakvog aneksa potrebna je suglasnost primatelja i davatelja uzdržavanja. Obzirom da je prema Vašim navodima majka

na Vašoj strani, ukoliko sestra odbija sklapanje aneksa, neka joj majka zaprijeti raskidom Ugovora o doživotnom uzdržavanju, što bi zasigurno imalo učinka, jer bi Vi kao jedan od davatelja uzdržavanja potvrdili majčine navode o nerazmjernoj i nedovoljnoj brizi Vaše sestre.

Bratska zbrka

Pitanje: Otac je ponudio nama četvorici braće sklapanje ugovora o ustupu i raspodjeli imovine za života. Dva brata su prihvatili sklapanje ugovora, dok smo ja i još jedan brat to odbili jer smo smatrali da nam se nudi daleko manje vrijedna imovina. Sada nam neki govore da smo pogriješili, jer će poslije očeve smrti braća koja su potpisala ugovor kao zakonski nasljednici naslijediti i dio imovine koja ugovorom nije raspoređena. Da li je to moguće? (B.Ž., Osijek)

Odgovor: Da li ste pogriješili što niste prihvatili ugovor o ustupu i raspodjeli imovine za života, pokazat će daljnji razvoj situacije. Naime, s obzirom da niste prihvatili potpisivanje Ugovora o ustupu i raspodjeli imovine za života, taj ugovor je konvalidirao u darovni ugovor tako da su braća koja su ga potpisala, dobila imovinu dao dar. Taj dar će se uračunavati u ostavinu, tako da ćete i vi imati pravo na dio darovane imovine. Stvar se može zakomplicirati jer vaš otac za života može sačiniti oporuku kojom može ostaviti neraspoređenu imovinu braći koja su prihvatila ugovor o ustupu i raspodjeli imovine za života. U svakom slučaju pripada vam pravo na zakonski nužni dio, osim u slučaju da otac s nekime za života ne sklopi ugovor o doživotnom ili do smrtnom uzdržavanju, jer u tom slučaju nema nasljeđivanja, pa niti prava na nužni dio, osim za darovanu imovinu.

„Prijatelj“ ne vraća dug

Pitanje: Prijatelju sam prije više od tri godine posudio veću svotu novaca. Prošlo je od toga dosta vremena, tako da sam se osjećao prevarenim, a i u pitanju je i moguća zastara. Stoga sam prijatelju poslao dopis te mu zaprijetio da ću odnijeti tužbu za povrat duga ako mi u roku od mjesec dana ne vrati dug. Nakon nekog vremena dobio sam od njega pismo kojim se ispričava zbog duga, navodeći da će ga zajedno s kamatama, vratiti za 3 mjeseca, a dotle da se strpim. Obećao mi je platiti uz glavnica i zakonske kamate. Međutim, pored svih obećanja dug mi nije vraćen, pa sam podigao tužbu za povrat duga. S obzirom da je prošlo više od 3 godine od dana kada sam mu pozajmio novac, bojim se da zbog zastare ne ostanem bez svoga novca. Da li zastara nastupa nakon 3 godine, kako me mnogi plaše? (B.Z., Zagreb)

Odgovor: Opći zastarni rok iznosi pet godina računajući od dana dospelosti. Osim toga vaš „prijatelj“ je u pismu priznao da vam duguje iznos koji ste mu pozajmili, što ima značaj priznanja duga. Priznanjem duga prekida se tijek zastare, te od tog dana ponovno počinje teći rok zastare. Dakle možete biti mirni, no ubuduće budite oprezniji u odabiru „prijatelja“ kojima pozajmljujete novac.

pravni savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Zlatko Risek, predsjednik podružnice SUH-a Donji Miholjac

Nove snage u borbi za umirovljenička prava

“Vlada i premijer nemaju sluha za umirovljenike te se stanje može poboljšati povećanjem najnižih mirovina kroz uvođenje minimalne i tzv. nacionalne mirovine, ali i promjenom modela obiteljske mirovine”

Zlatko Risek jedan je od novijih sindikalnih povjerenika SUH-a. Predsjednikom podružnice u Donjem Miholjcu izabran je prije samo godinu dana, zamijenivši doajenku borbe za umirovljenička prava u Slavoniji Miru Kosić. Svoj životni put započeo je u zagorskom selu Veternica 1955. godine, no već sa 6 godina doselio je s roditeljima u selo Črnkovic kraj Donjeg Miholjca.

„Oženjen sam i otac kćerke Valerije i sina Vedrana. Kćerka se udala i imam dvije unuke – osmogodišnju Hanu i četrnaestogodišnju Emu. Sin je nažalost, kao i mnogi mladi iz Hrvatske, otišao na rad u Švedsku i još nije oženjen. Radni vijek sam proveo po raznim firmama, kada i kako bih našao zaposlenje.

Odmah 1991. godine pošao sam u dragovoljce i bio u 107. brigadi Hrvatske vojske, gdje sam u tri godine, kao zapovjednik pješadijske bojne, prešao cijelo istočno bojište. Po izlasku iz rata ostao sam bez posla, pa sam počeo raditi kod privatnika u nabavci i prijevozu robe, a kasnije sam otvorio svoj vlastiti obrt za poljoprivredu i bavio se poslovima u poljoprivredi i stočarstvu te imao i svoje zaposlenike. Po prestanku, 2008. godine, odlazim u mirovinu sa 36 i pol godina staža“, detaljno nam se opisao Risek.

Sudeći po njegovu aktivnom životu, nije ni čudno što se odlučio sudjelovati u umirovljeničkom sindikatu. Istina, pet godina svog mirovinskog vijeka nije bio aktivan, no od 2013. je član donjomiholjačke podružnice SUH-a, a sve do prošle godine bio je predsjednik Nadzornog odbora. Sindikat smatra dobrim

mjestom za borbu kako bi se unaprijedila umirovljeničkih prava.

„Rad SUH-a je, po mom kratkom viđenju u ovih nekoliko godina, dobar, iako se s više kontakata s bazom može i poboljšati. Mislim da je osnovni cilj, a to je borba za veća prava umirovljenika i poboljšanje standarda, doista dobro organiziran, što se vidi i kroz aktivnosti Predsjedništva i predsjednice Jasne Petrović“, govori Risek.

Tome u prilog govori i suradnja sa središnjicom SUH-a, Centrom za pravna pitanja i Centrom za socijalnu skrb, koja je okrunjena 26. rujna prošle godine, kada je u Donjem Miholjcu održana Tribina o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju, na kojoj su sudjelovali predsjednica Petrović te njen zamjenik i pravnik Milan Tomićić. Na njoj su umirovljenici toga kraja dobili barem dio odgovora na brojna pitanja koja se tiču njihovih socijalnih prava, mirovina i prava iz zdravstvenog osiguranja. U godinu dana svoga predsjedničkog mandata, Zlatko Risek je organizirao i brojne druge aktivnosti s ciljem međusobnog zbližavanja umirovljenika, ali i drugih generacija.

„U našoj udruzi je vrlo dobra aktivnost članova tako da na tjednoj razini imamo aktivne sekcije zdravstveno-rekreativne gimnastike, nordijskog hodanja, izrade suvenira i rukotvorina, ekipa za pikado i belot. Kroz ove aktivnosti, od kojih neke imamo i po dva puta tjedno, prođe oko 80 do 100 članova.

Organiziramo i razne izlete, kupanje u toplicama, odlazak na more i druženja više puta tijekom godine. Također, povodom značaj-

nih blagdana pomažemo s poklon paketima najpotrebitijima, što smo napravili i za Božić kad smo u suradnji sa Gradom, općinom Marijanci i Crvenim križem podijelili 33 paketa s osnovnim živežnim namirnicama i higijenskim potrepštinama te 300 kilograma jabuka“, nabroja Risek, te ističe kako mu je žao što je Hrvatska postala zemlja u kojoj je previše ljudi kojima treba pomoć zbog preniskih mirovina, no ipak ga raduje što im SUH iz Donjeg Miholjca može pomoći i dati do znanja da nisu zaboravljeni.

Pedesetak članova donjomiholjačkog SUH-a je tako sudjelovalo i na velikom umirovljeničkom prosvjedu održanom 10. listopada u Osijeku, gdje se okupilo oko 1.000 ljudi.

Risek smatra da Vlada i premijer nemaju sluha za umirovljenike te da se stanje može poboljšati povećanjem najnižih mirovina kroz uvođenje minimalne i tzv. nacionalne mirovine, ali i promjenom modela obiteljske mirovine. „Moramo zaustaviti siromaštvo starijih i vratiti im dostojanstvo...”

Za kraj, odaslao je i snažnu poruku prema drugim umirovljeničkim udrugama.

„Političari su uspjeli provesti, kako među drugim udrugama, tako i među umirovljenicima, onu staru ‘zavadi pa vladaj’. Mi bismo se trebali truditi, pa i kroz Nacionalno vijeće, gurati naše zahtjeve prema Vladi, a i utjecati na zajedničko djelovanje svih umirovljeničkih udruga u Hrvatskoj, jer bi tako naši zahtjevi imali daleko veću težinu“, zaključuje Risek. SUH to i pokušava učiniti na svim razinama.

Milan Dalmacija